

ҚЫСҚА ДА НҰСҚА

Мемлекет басшысы Вьетнам Коммунистік партиясы Орталық комитетінің Бас хатшысы То Ламмен келіссөз өткізді. Президент Вьетнам делегациясына ілтипат білдіре отырып, бұл сапар екі ел арасындағы байланыстарды нығайтуға ықпал ететінін атап өтті. Сондай-ақ Вьетнамның 2040 жылға дейін әлемдегі ең ірі 25 экономиканың қатарына кіруді көздейтін стратегиялық мақсатын қолдап, Қазақстан тарапы осы өршіл міндетті орындау ісіне жан-жақты атсалысуға дайын екенін жеткізді.

Жетісу облысында Отан қорғаушылар күніне арналған салтанатты шара өтті. Осы жиында Астана қаласында Қазақстан Республикасының Президенттің қатысуымен өткен бас әскери шерудің тікелей эфирін жетісулықтар Талдықорғанның орталық алаңында LED экран арқылы тамашалады. Сол сияқты облыс күні 30 жас сарбазды салтанатты жағдайда әскер қатарына шығарып сады.

Талдықорғандағы Салтанат сарайында Ұлы Жеңістің 80 жылдығы мен Отан қорғаушылар күніне орай өңірдегі тыл ардагерлерімен, құқық қорғау органдарының, әскери құрылымдардың қызметшілерімен кездесу өткізді. Салтанатты шарада 50-ге жуық азаматқа мерейтойлық медаль мен облыс әкімінің Құрмет грамотасы және Алғыс хаты тапсырылды.

Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 80 жылдығына орай 300-дей шара өткізу жоспарланған. Бұл мерейтойлық шаралар жыл басынан басталып, бүгінге дейін жалғасып келеді.

8 млрд теңге қорда: Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының бағасын тұрақтандыруға қолдау бойынша кешенді жұмыс жүргізілуде. Сақтау инфрақұрылымы да дамып келеді: облыс аумағында жалпы сыйымдылығы 39,7 мың тоннаны құрайтын 31 қойма жұмыс істейді, оның ішінде 14-і заманауи жабдықтармен жарақталған. Панфилов ауданында сыйымдылығы 1000 және 6000 тонна болатын заманауи жеміс қоймалары пайдалануға берілді.

2025 жылы ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқаптарын 510,7 мың гектарға жеткізу жоспарлануда. Жыл басынан бері жалпы құны 1,7 млрд теңгеден асатын 177 жәрмеңке өткізілді. 2025 жылы жалпы сомасы 90 млрд теңгеге азық-түлік өнімдерін өндіру жоспарланып отыр.

Облыс әкімі Бейбіт Исабаев Ақсу ауданында бірнеше құрылыс нысандарын аралап, Балқаш көліне дейінгі автожолдың қайта жаңғырту жұмыстарының барысын көріп қайтты. Алдымен Алматы – Өскемен – Лепсі – Ақтоғай автотрассасының бойындағы құрылыс жұмыстарының қалай атқарылып жатқанына назар аударып, салынып біткен, тұрғын үй кезегінде тұрған халықтың әлеуметтік осал топтарына берілетін 24 пәтерлі көп қабатты үйдің ішін аралап көрді.

Талдықорған қаласындағы «Жастар» спорт сарайында Қазақстан Республикасының Республикалық Ұланының ауыспалы кубогы үшін өтетін жарыс салтанатты түрде басталды. Үш күнге созылатын бұл ауқымды шараға еліміздің әр өңірінен келген 300-ге жуық сарбаздар қатысуда.

Талдықорған қаласында жеңіл атлетикадан КСРО спорт шебері Мұрат Туабайұлы Джугенбаевты еске алуға арналған 2007-2008, 2009-2010, 2011-2012, 2013-2014 жылғы жасөспірімдер және кіші жастағы жасөспірімдер арасында республикалық турнир өтті. Аталмыш жарысқа Алматы қаласы, Алматы облысы, Батыс Қазақстан облысы және Жетісу облысының командаларынан іріктелген 250-ден астам жалайықтар қатысты.

Мереке қарсаңында Жаркент қаласында «Самат» жүзу орталығы ашылды. Жеке кәсіпкер Абай Мәженұлы өз қаражат есебінен заманауи үлгіде 3 бассейні бар нысанды салып, 40 тұрғынды тұрақты жұмыспен қамтамасыз етуде. Жүзу орталығы 2 000 шаршы метрді құрайды. 7 жаттықтырушы, 2 құтқарушы және медициналық көмек көрсететін мамандар арнайы дайындықтан өткен.

Құрметті Талдықорған қаласының тұрғындары мен қала қонақтары! Сіздерді Ұлы Жеңістің 80 жылдығына орай өтетін бәйге түрлерінен Жетісу облысы әкімінің Кубогы жолындағы республикалық турнирді тамашалауға шақырамыз!

Көрермендер «Сказка» мейрамханасынан атшабарға дейін арнайы автобустармен тегін жете алады. Уақыты: 9 мамыр, сағат 11:00. Өтетін орны: Талдықорған қаласының атшабары.

(Ақпараттар ашық дереккөздерден алынды)

ТАЛДЫҚОРҒАН КӨШЕСІНЕ САҒАДАТ НҰРМАҒАНБЕТОВТІҢ ЕСІМІ БЕРІЛДІ

Жетісу облысында Ұлы Жеңістің 80 жылдығына орай Талдықорған қаласындағы көшеге Кеңес Одағының Батыры, Халық Қаһарманы, Армия генералы, тұңғыш Қорғаныс министрі Сағадат Нұрмағанбетовтің атына көше беру салтанаты өтті. Жиынға облыс әкімі Бейбіт Исабаев, Батырдың немересі Айжан Нұрмағамбетова, әскери қызметшілер, ардагерлер, қала жұртшылығы қатысты.

Көше атауын беру туралы бастаманы алғашқы болып Талдықорған қалалық Қарулы Күштер Ардагерлер кеңесінің өкілдері көтерген болатын. Бұл бастама тиісті ономастикалық комиссия тарапынан қолдау тапты. Атап өтсек, облыс орталығының «Шығыс» шағын ауданында орналасқан, бұрын атауы болмаған бұл көшенің ұзындығы 1,7 шақырым. Және бұл – Талдықорғанда Халық қаһарманы атағына ие адамға беріліп отырған алғашқы көше.

Мерекелік жиында алдымен көше атауы белгісі салтанатты түрде ашылды. Талдықорған әскери гарнизонының үрмелі аспаптар оркестрі Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Гимнін орындап, атқыштар тобы салтанатты түрде аспанға оқ атты.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

ҰЛЫ ЖЕҢІСТІҢ 80 ЖЫЛДЫҒЫ: КІТАП ТҰСАУКЕСЕРІ ӨТТІ

Талдықорғандағы Салтанат сарайында өткен кездесу барысында «Ұрпаққа ұран болған Ұлы Жеңіс» атты жаңа жинақ көпшілікке таныстырылды. Мың данамен жарық көрген кітап алдағы уақытта өңірдің барлық кітапханалары мен архивтеріне таратылады деп жоспарлануда.

Жетісу өңірінен Ұлы Отан соғысындағы майдан даласына 120 мыңнан астам адам аттанып, оның 47 мыңы ұрыс далаларында мәңгілікке көз жұмды. Жетісулық 38 жауынгер Кеңес Одағының Батыры атанса, 5-еуі Даңқ орденінің толық иегері, 58-і II, III дәрежелі Даңқ орденінің иегері атанды. Осы және басқа да құнды деректер Жетісуда облыс әкімдігінің қолдауымен Жеңістің 80 жылдығына орай жарық көрген «Ұрпаққа ұран болған Ұлы Жеңіс» атты кітапта кеңінен жазылып көрсетілген. Облыс әкімі Бейбіт Исабаевтың тыл еңбеккерлерімен, құқық қорғау және әскери органдар қызметкерлерімен кездесу жиынында осы жинақтың тұсауы кесілді.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»
Суретті түсірген: Жеңіс Ысқабай

ВАУЧЕРЛІК ҚАРЖЫЛАНДЫРУ ЖҮЙЕСІ ЕНГІЗІЛДІ

Қайсы бір заманда да сыңсыған орман, жер бетін жапқан жасыл жапырақ, қоршаған ортаны тазарту жөнінде орман алқаптарының адам өмірінде табиғат айналымында алатын орны әр қашанда биік бағалан ғой. Біздің өңірдің жері жайсаң, елі еңселі, көлі көрікті, тек соған иелік жасап жанды көмек көрсетіп, аялай білгеніміз жөн.

Ваучерлік қаржыландыру жүйесі мектепке дейінгі білім беру саласында алғаш рет пилоттық режимде енгізіліп отыр. Бұл механизмнің басты мақсаты – ата-аналарға өз баласына балабақша таңдауда еркіндік беру және жеке ұйымдар арасындағы бәсекелестікті арттыру арқылы қызмет сапасын жақсарту.

Бұл жүйе екі бағыт бойынша жүзеге асырылады. Біріншісі, қаржы ваучері - бұл мемлекет тарапынан ата-аналарға берілетін шартты сертификат, ол арқылы ата-ана өз баласын қалаған балабақшаға орналастыра алады. Бұл ваучер нақты ақшалай берілмейді, тек таңдалған балабақшаға мемлекеттік бюджеттен төлем жасауға мүмкіндік береді.

Ал екіншісі, виртуалды ваучер – бұл қаржыландырудың цифрлық түрі, яғни ата-ана немесе қамқоршы электрондық жүйе арқылы өтініш беріп, баласына ваучер тағайындатады.

Процестерді автоматтандыру үшін сынақтан сәтті өткен «E-zhetysu» жүйесі қолданылуда. 1–11 мамыр аралығында техникалық интеграция жүргізіліп, 12 мамырдан бастап ваучерлерді беру басталады. Айта кетсек, облыс орталығында 404 мектепке дейінгі ұйым жұмыс істейді. Жаңа тәсіл орындарды әділ бөлуге, қаржыландырудың ашықтығына және көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға бағытталған.

Гүлнұр БАЙМҰХАН

СЫР МЕН САП

Мемлекетіміздің қауіпсіздігін қамтамасыз етуде табанды еңбек етіп жүрген офицерлердің шығармашылық қабілеттерін таныту - үлкен рухани құндылық. Осындай игі шаралардың бірі жақында ҚР ҰҚК Шекара академиясында өтті.

Кеш ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаментінің консультанты, әскери журналист, подполковник Манарбек Қарекеновтің шығармашылығына арналды.

Шара барысында Манарбек Айдынғалиұлы оқырмандарымен және жас курсанттармен жүздесіп, өзінің жүрек тебірентер өлеңдері мен терең ойлы поэмаларынан үзінділер оқыды. Сонымен қатар, прозалық шығармаларын таныстырып, олардың жазылу тарихы мен идеялық мазмұны жайлы сыр шертті. Кеш қонақтары автордың сөзіне жазылған әндерге түсірілген бейне-баяндарды тамашалап, тың туындылардан рухани ләззат алды.

Бұл кеш шығармашылық пен әскери қызметтің өзара үндестігін көрсетіп, жас ұрпақты патриоттық рухта тәрбиелеуге, отансүйгіштікке баулуға бағытталған маңызды іс-шаралардың бірі болды.

Талшын ИЕМБЕРДИЕВА

...БАЛАЛАРДЫ ӨКСІТТЕ, МЕНІ ЖОҚТАТПА!

БҰЛ НЕМІС БАСҚЫНШЫЛАРЫМЕН ШАЙҚАСУҒА МЫҢДАҒАН МАЙДАНГЕРЛЕР СИЯҚТЫ 1941 ЖЫЛЫ СОҒЫСҚА АТТАНЫП БАРА ЖАТҚАН ТӘНІРБЕРГЕН СӘБИТОВТЫҢ ЖАН-ЖАРЫ МӘЙКЕБАЛАҒА АЙТҚАН ТАПСЫРМАСЫ ЕДІ. ЕТІГІМЕН ҚАН КЕШІП, АЖАЛ ОҒЫН СЕПКЕН СҰМ ЖАУМЕН ШАЙҚАСҚА ҚАТЫСЫП, ЖАРАЛАНЫП ЕЛГЕ ОРАЛСА ДА, БЕЙБІТ КҮНГІ ЕСЕЛІ ЕҢБЕГІМЕН ЖЕҢІС КҮНІН ЖАҚЫНДАТҚАН ТӘНІРБЕРГЕН СӘБИТОВТЫҢ ТАҒДЫРЫ ЖАС ҰРПАҚҚА ӨНЕГЕ.

ЕЛІН ҚОРҒАҒАН ЖАУЫНГЕР

Ұлы Отан соғысының ең қанды шайқастарының бірі - Сталинград шайқасы 1942 жылдың 17 шілдесінен бастап 1943 жылдың 2 ақпаны аралығында өткені белгілі. Бұл шайқастағы жеңіс соғыс барысында түбегейлі бетбұрысқа қол жеткізуге мүмкіндік берді. Сталинград шайқасында Отан үшін күрескен 500 мыңға жуық ержүрек жауынгер қаза тапты. Қазақстанда құрылған әскери құрамалардың ішіндегі қазақтар саны басым болды. Сталинград көшелерінде ерлікпен шайқас жүргізіп, басым бөлігі қаза тапты. Олардың құрметіне Сталинградтың бір көшесі «Қазақ» деп аталды. Сол шайқасты, отан үшін отқа түскен уақытты еске алудың өзі кешегі жауынгер Тәңірберген үшін оңай емес екен...

- Өсіресе, Сталинград үшін ұлы шайқаста

біздің жауынгерлеріміз теңдесі жоқ ерлік көрсетті. Өмір мен өлімнің белдескен шағы туды. Сондағы біздің жігіттеріміздің қимылы әлі көз алдымынан кетер емес...

Сол сұрапыл соғыстың белгісіндей, Төкеңнің омырауында «Сталинградты қорғағаны үшін» медалі жарқыраушы еді...

«Сталинград» сөзі «Жеңіс» сөзінің баламасы атанды. Бұл сөздер батылдық пен төзімділіктің мәңгілік нышанына айналды, ал 200 күн мен түнге созылған Сталинград шайқасы адамзат тарихындағы ең ірі шайқастардың бірі болды.

Сол қанды шайқаста бірнеше рет жараланған Тәңірберген жауынгер №4097 госпитальға түсіп, емделіп, қайтадан майдан даласына аттанады. Сталинград түбіндегі соғыста теңдесі жоқ ерлік көрсетіп, елге 1943 жылы I топтағы мүгедек болып оралады...

АРЛАНМЕН АЙҚАСҚАН ЖЫЛҚЫШЫ

...Сәбитов Тәңірберген 1901 жылы Ақсу уезінің 4-ші ауылында дүниеге келген. Әкешесінен ерте айырылып, жетім өседі. Жастайынан еңбекке араласады. Ауылдың малын бағып, 1932 жылы Кеңес Одағына аты әйгілі болған жылқы зауытының негізін қаласады. Сол жылдары жалғыз өзі Жамбыл облысы Луговой ауданынан бір үйір асыл тұқымды жылқы айдап келіп, оны бағып қағып, жылқы санын көбейтеді. Бейбіт еңбек жылдары қол жеткізген жетістіктері айтарлықтай еді.

Соғыстан келе салысымен денсаулығына қарамастан, еңбекке араласып, мал шаруашылығын дамытуға кіріседі. Ол өсірген алай төс Донский, Рысак, Ақалтеке, тағы басқа асыл тұқымды жылқылары әскери бөлімдерге жіберіліп отырды. Жылына 100 биеден 70-80 құлын алып, оны шығынсыз бағып-қақты. Оның арланмен айқасы туралы әңгімесі қызықты-ақ.

- Малды өңірде қасқыр болмаушы ма еді? Былтыр біреуін соғып алып едім, биыл қанжығама тағы біреуін байладым — деп қойды қарт. Төңіректе бір тайыншадай арлан жүргенін айтты ауыл адамдары. Көрейін деп, күнне қақтаған қайың сойылым бар еді, соны алып, атқа қондым. Тобылғы торы да ауыздығын тістеп ұшыртып келеді. Алыстан өлексеге қарай тартып бара жатқан қасқырды көзім шалды. Тауға жібермейін деп бастырмалата шауып едім, жаңа жауған көбік қар көкжалды оңайлықпен алдырмайтын болды. Торының басын тежей, қырындай өтіп бара жатқанда арлан да қарсы атыл-

ды. Қақталған қайың сойылым сол кезде арланның қақ маңдайына сарт ете түсті. Көріліктің белгісі ме, бұрын бір ұрғанда қасқырлар «қаңқ» етіп түсуші еді көтеріле алмай, бұл жолғы жауым шыр айналып, секіріп жүр. Екінші соққы тигенде тұрмастай болып жығылды. Өзі де үлкен арлан екен. Зорға өңгердім атқа...

Бұл кезде Сталинградты қорғаушы 70 жаста еді... Осы жаста ат құлағында ойнап, арланды сойылмен соғып алу — жаумен шайқасқандай үлкен ерлік, батылдық. Коммунист Тәңірберген Сабитовтың жылқы шаруашылығына сіңірген еңбегі бағаланып 1975 жылы оған «Еңбек Ері» атағы берілді. Ұлы Отан соғысына қатысып, ерлікпен шайқасқаны үшін I дәрежелі орденмен, 1946 жылы «За доблестный труд в великой отечественной войне 1941-1945 гг.» медалімен, басқа да көптеген мерекелік медальдармен марапатталды.

7 бала тәрбиелеп қатарға қосты. Бәріне жоғары білім алып берді. Бұл күнде балалары өсіп-өніп, республикамыздың әр аймағында табысты еңбек етіп жатыр. Сталинград шайқасының жауынгері 1984 жылы қайтыс болды.

Жеңістің 80 жылдығында тарихта қалған Сталинград шайқасының жауынгері, бейбіт өмірдегі Еңбек ері Тәңірберген Сәбитовтың ұрпағы ата ерлігін еске алып, аталарының ерлігіне тағзым етіп отырады.

Оның өмірі ұрпақтары үшін тарихтың бір беті іспеттес.

Баян ТАҒАТАРОВА

Кеңесде комплексті бригаданың басшыларымен әңгімелесіп отырмыз. Осы ауылдағы озат малшы кім дегенде Сәбитов Тәңірбергеннің аты аталды. Былтыр мерекелік медальмен наградталған бекі ұстар мақтанышымыз, деді бригадир М. А. Спесивцев. Ал халық бақылаушыларының жұмысын сөз етіп елік, осындағы топ жетекшісі Әленов тағы да Тәңірбергеннің өсімін көлденең тартты. Бір қылыңы оның жетекшілік болып істейтін ұлы Өмірсерік те, келіні Әлия да бір-бір халықтық бақылау постыла-рып басқарады екен. Сәбитов деген фамилияны партия ұйымының жұмысымен танысқанда да жиі кезді-тірген едік.

— Сонда бір үйден үш адам бірдей бақылау жұмысына қатысқаным болғаны ма?

— Дәл солай!

Сөйткенше болған жоқ, түпкі тәртібінің бауын артыла қайырып байлаған, мұрты жана бұрылданп келе жатқан орта бойлы, қаршыға кимылды адам кі-ріп келді. Бір тәуір сөзге сұран емес екен. 69 жасар Тәңірберген көзімізге осы-кі біліп шықты. Екі иы-ғы тіп-тік ұстайды, көзінің қарашықтары...

Төкең қурық ұстап, жылқы баққаны 28 жыл болыпты. Ол кезде кәзіргі «Қызылагаш» совхозының бір бөлігі №14 жылқы за-воды аталады екен.

Бір сөйту-ліктерді тақыма бастық-ау, — деп Төкең ол кезді ой-ға алса бір рақаттанып қа-лады. Совет Армиясына не-лер асыл тұқымда аттар өсіріп беріп отырды. Ол кезде Донской, Ан-

дейсің. Қас бойы бір еңсей-мекен соң жылқы екен жыл-қының да мойнап сіресіп қа-лады екен.

— Оны енді айтпайсыңдар ма, басшыларға?

— Айтылып та жүр. Асыл тұқымды айғырларды күту-дің жотарыдан келген тәрті-бі солай деседі ғой. Біз оның бәрін біле бермейміз де. Бізден сұрайтыны құлын

Бір күні совхозымыздың трактористі Пилингель де-ген жігіт тап атпай терезе қағып. Көлденеңде тайын-шадай бөрі жүргенін айтып келді. Күнге қақтаған қайы-ң сойылым бар еді, ала сап атқа қондым. Жемге пісіп ішін тартып алған то-былғы торы да ауыздығын тістеп алып, ұшыртып ке-леді.

Көріліктің белгісі ме, бұ-рып бір ұрғанда «қаңқ» етіп кайта көтеріле алмай-тын еді, бұл жолғы жауым шыр айналып секіріп жүр екен. Екінші соққы тигенде орнынан еді тұрмастай болып жығылды. Өзі де үл-кен арлан екен, зорға өңгердім.

Жетістің тұғырында тұр-ған қарт адамның әлі де ат құлағында ойнап, қайратты азаматтарға ғана тән қимыл көрсетуі сүйсіндірмей қой-мады.

Коммунист Тәңірберген Сәбитовтың жан сүйсінер ісі тек қасқыр соғу ғана емес. Әрине, жылқыны болған жылдарда жиырмадан астам дәл жыртықшыны құртуы үлкен ерлік. Дегенмен оның еңбектегі, тұрмыстағы адам-гершілік беінесі ойық тұл-ғалы.

Жылқы баққаны оның ал-дынан жалғыз тай жоғалып көрген жоқ. Қазір Ақсу-лық деген жерде қыстап отыр. Көмеңшілері Бейісе-ков, Қадиров, Түбекбаев бәрі де іскер, малсақ жігіт-тер. Бірен-саран арық-ту-рақты қолда баққаны бол-

Жанаштың шетіне іліне өлексе қалған жерге қарай к шырындай тартып бара жатқан жалғыз қасқырды көзім шалып қалды. Тау жаққа жібер-мейін деп бір белден орағы-та шауып шыға келгенде оған ойға қа-рай қапудан басқа жол қалмаған бо-латын.

Бірден бастырмалатып кө-ріп едім, жұқа түскен ал-ғашқы көбік қарды бората сілтеген көкжал оңайлық-пен алдырмайтын болды. Ендігі үміт ат пен дәл жа-дырын болдырды, істің та-дырын сол иешік. Сон-дықтан торының басын те-жей отырып, қасқырдың үнемі сәт жағынан бастыр-малата ғана болды менің қым. Өйткені үнем

КОММУНИСТ ТУРАЛЫ ӘНГІМЕ ЖЫЛҚЫШЫ

мен қымыз. Жас ұлғайып қалса да ол жағынан ұяла-майтын көр-сеткішіміз бар. Былтыр әр жүз биеден 72 құлын алдық. Жазда бие байлап, 81 центнер қы-мыз саудық. 42 сәйгүлікті і шекара ш ы-ларға деп тал-сырдық.

— Бұл дала-да ит-құс бар ға, онымен көзігіп тұрасыздар ма? — деп сұрадық.

— Е, малды өңір-е қасқыр болмаушы ма еді. Былтыр ғана біреуін соғып алдым. Биыл тағы бірі байланды қанжығама, — деп қойды қарт. Бірақ, мұнымен тоқ-танған жоқ, соңғы бір оқи-ғаны қызыта, қызына өңі-мелеп берді.

— Көрінілес Абай атында-ғы колхоздың Көлтабандағы

Суретте: Тәңірберген Сәбитов.

ҚҰРМЕТТІ ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАР!

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасының Ұлттық ұланы - қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етуде, стратегиялық нысандарды қорғауда, заңдылық пен тәртіпті сақтауда үлкен міндет атқарып келеді. Осы жауапты миссияны біздің 5514 әскери бөлімінің жеке құрамы асқан жауапкершілікпен орындап жүр. Біз үшін Отан қорғау – парыз ғана емес, жүреппен атқарылатын қасиетті міндет. Мемлекетіміздің тыныштығы мен халқымыздың бейбіт өмірі - әр сарбаздың, әр офицердің басты мақсаты. Елге деген сүйіспеншілік пен адалдық – біздің ұстанымымыз. Осы мереке күні баршаңызға денсаулық, бейбіт өмір, береке мен бірлік тілеймін! Ардагерлерімізге - шексіз ризашылық, болашақ ұрпаққа - Отанды сүюдің, қорғаудың жарқын үлгісі болсын. Еліміз аман, туымыз биік, мереке құтты болсын, отандастар!

Сіздерді 7 мамыр – Отан қорғаушылар күнімен және Жеңістің 80 жылдығымен шын жүректен құттықтаймын!

Ізгі ниетпен Амир Мансуров
ҚР Ұлттық ұланы

5514 әскери бөлімінің командирі, полковник

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ!

«Алатау» газетінің ұжымы өлкетанушы және ардагер журналист Қараша Қараманды Қазақстан Жазушылар одағының мүшелігіне қабылдануымен құттықтаймыз! Ұрпаққа тағылым болар өлке тарихын жеткізетін еселі еңбектеріңіз таусылмасын. Қаламыңызға үшкірлік, ойыңызға ұшқырлық тілейміз!

ДӘРІГЕРЛЕРГЕ АЛҒЫС

«Нұр» ортохирургия орталығының травматология-ортопедия бөлімінің меңгерушісі Байкамитов Руслан Бауыржанұлы және білікті дәрігер, ортопед-травматолог Қанатұлы Арсенге ерекше алғыс білдіреміз. Сіздердің жанашырлығыңыз бен ыждағатты еңбектеріңіздің арқасында мен сауығып, өмірге қайта оралдым. Медицина жолындағы жауапкершілікті адал атқарып жүрген еңбектеріңіз еленіп, әрдайым халықтың алғысы мен құрметіне бөлене беріңіздер. Алтын қолдарыңыз шипалы болсын. Дендеріңізге саулық, еңбектеріңізге табыс тілейміз!

Ізгі ниетпен Бекәділ Жумашов

ТУҒАН ӨЛКЕГЕ САЯХАТ

«ӨЛКЕТАНУ ӨЗІНІҢ ТУҒАН ЖЕРІНДІ АЯЛАУДЫ, СҮЮДІ ҒАНА ҮЙРЕТІП ҚОЙМАЙДЫ, СОНДАЙ - АҚ ОЛ ТУРАЛЫ БІЛУІНДІ, ТАРИХҚА, ӨНЕРГЕ, ӘДЕБИЕТКЕ ДЕГЕН ҚИЗЫҒУШЫЛЫҚ ТАНЫТУҒА, МӘДЕНИЕТ ДЕҢГЕЙІН КӨТЕРУГЕ ҮЙРЕТЕДІ»,- ДЕП АКАДЕМИК ЛИХАЧЕВ ДМИТРИЙ СЕРГЕЕВИЧ АЙТҚАН ЕКЕН.

Еліңді тану - өлкенді танудан басталады. Әр адам өзі тұрып жатқан кіші Отанының тарихын, мәдениетін, салт - дәстүрін, әдебиетін білуге міндетті. Өлкетану – бұл туған өлкенің тарихы, табиғаты мен экологиясы, экономикалық, әлеуметтік - құқықтық дамуын, көркем өнерін, мәдениетін, әдебиетін тану.

«23 сәуір - Ұлттық кітап күні» мерекесіне орай «Талдықорған қаласының орталықтандырылған кітапханалар жүйесі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ұйымдастыруымен сәуір айының 16-23 аралығында кітап апталығы өтті. Апаталық аясында Учхоз (ЗБТ) № 8 кітапхана ұжымының ұйымдастыруымен 22 сәуір күні «Өлкенді таны, жас өрен» атты әдеби кураж өткізілді. Шараға «Жетісу» өлкетанушылар орталығы» қоғамдық бірлестік ұжымы, Шоқан Уәлиханов атындағы № 10 орта мектеп - гимназиясының 9 «а», 9 «ә» сынып оқушылары қатысты. Аталмыш шараны кітапханашы Айгүл Қазтайқызы «Қазыналы құтты өлкем - Жетісу!» атты баяндамамен ашты. Кеш барысында Жетісу» өлкетанушылар орталығы» қоғамдық бірлестігі ұжымының директоры, журналист, «Жетісу» облыстық газетінің тілшісі, отыздан астам шығармалардың авторы Қажет Андас мырза Жетісудың төл тарихын, қасиетті жерлері мен тарихи орындарына тоқталып, кең көлемде мағлұмат берді. «Жетісу» өлкетанушылар орталығы» қоғамдық бірлестігі 2023 жылы қараша айында тіркеуден өткеннен бергі бір жылда ауқымды 12 жобаны жүзеге асырды. Соның ішінде Жетісу облысы әкімдігінің қолдауымен бой көтерген «100 оба, Қызбейіті» ескерткіші, «Жетісу өрнегі» халықаралық көрмесі, «Қызыл өрнек» ұлттық көрмесі, «Ерліктің даңқы өшпейді» атты әскери-патриоттық конференцияларды атауға болады. Жетісулық өлкетанушылар Мемлекет басшысының тапсырмасымен жүзеге асырып жатқан Саяси қуғын-сүргін құрбандарын толық ақтау жөніндегі комиссияның құрамында Жетісу облысының архив құжаттары бойынша дайындалған 47, Халық жады бойын-

ша дайындалған 60 - томды құрастыруға атсалысты.

Өткен жылы қараша айында бірлестік бір жылдық жұмысы қорытындылап, бір жылда баспадан шығарған 12 кітаптың тұсаукесері жасалды. Соның ішінде «Жетісудың қасиетті жерлері», «Жетісу жартас суреттері», «Жетісу өрнегі», «Тұрсынбек Қияшұлының хаткерлік өнері», «Әкем екеуміз», тағы да басқа құнды кітаптар бар. Сондай-ақ, «Кітап сыйла!» акция аясында жаңа туындылар ҚР Ұлттық академиялық кітапханасына, Алматы мен Жетісу облыстық және Талдықорған қалалық кітапханаларына, Жетісу облысының мемлекеттік архивіне, Жетісу облысының тарихи-мәдени мұраларды қорғау орталығына тапсырылды.

Бірлестік биылда өткен жылғы жұмыстарын жалғастырып, Жетісудың қасиетті жерлері мен жартас суреттерін зерттеу, ғылыми-танымдық экспедициялар ұйымдастыру, тарихи-танымдық кітаптар құрастыру ісін жалғастырады. Өзінің төл тарихымызға байланысты кітаптарымен таныстыра отырып, кеш соңында «Алты жол өлең» кітабынан ауыл шаруашылығын ұйымдастырушы, қоғам қайраткері, 2 мәрте Социалистік Еңбек Ері – Нұрмолда Алдабергеновқа жазған арнау өлеңін оқыды. Сонымен қатар «Бақтыбай Жолбарысұлы атындағы №18 орта мектеп-лицейінің» 5 «ә» сынып оқушысы Анель Серікғазы «Қазақ», «Полицией» билерін биледі. Шараның басты мақсаты-кітапханалардағы өлкетану жұмыстарын жетілдіру, білім беру жүйесінде және жеке тұлғаны тәрбиелеуде өлкетану білімдерін кеңейту, насихаттау, өлкетануды дамыту арқылы мәдени-тарихи танымды қалыптастырудың маңызы өте зор екендігін жас буынға ұғындыру.

Күміс ЖҰМАДІЛҚЫЗЫ,
Талдықорған қаласы № 7 кітапхананың
қызметкері.

«ЖЕТІ НЕГЕ» ВИКТОРИНАЛЫҚ ОЙЫНЫ

Үкіметтің 2024 жылғы 29 маусымдағы қаулысымен Қазақстанда жаңа мереке «23 сәуір - Ұлттық кітап күні» болып енгізілді. Бұл мереке халық арасында кітап оқуды насихаттауға ықпал ететін іс-шара. Сонымен қатар қоғамның, әсіресе жастардың мәдени және рухани дамуына жасалған маңызды қадам.

Талдықорған қаласының орталықтандырылған кітапханалар жүйесіне қарасты № 2 кітапхана филиалында 2025 жылдың 18 сәуір күні «23 сәуір – Ұлттық кітап күні» фестивалі аясында «Жеті неге» атты викториналық ойын ұйымдастырылды. Шараға № 5 орта мектеп-лицейінің 5 «б» сынып оқушылары қатысты. Шара барысында балалар екі топқа бөлініп жарысты. Сұрақтарға толық жауап беру дағдысын қалыптастыру мақсатында «Жеті неге» скрабл құру сайысы, «Жеті қазына» сұрақ жауап және «Ғажайып ұяшықтар» жұмбақ сайыстары өткізілді. Мақсаты: оқушылардың білімге деген құштарлығын, ізденісін, қызығушылығын арттыру, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту.

Мадина ҚАСЕНҚЫЗЫ,
Талдықорған қалалық № 2 кітапхана филиалы

ВЕЧНАЯ ПАМЯТЬ

В ЭТИ ВЕСЕННИЕ ДНИ, КОГДА ВЕСЬ МИР СОБИРАЕТСЯ ОТМЕТИТЬ 80-ЛЕТИЕ ВЕЛИКОЙ ПОБЕДЫ МЫ ПРОСТО ОБЯЗАНЫ ВСПОМНИТЬ И ПОЧТИТЬ ПАМЯТЬ ВСЕХ ТЕХ, КТО ОТДАЛ СВОЮ ЖИЗНЬ ЗА ПОБЕДУ. ВЕЧНАЯ СЛАВА И ПАМЯТЬ ГЕРОЯМ!

Автору этих строк хочется вкратце рассказать читателям о жизни, погибшей в Великой отечественной войне славной дочери татарского народа Томашовой Мендижамал Гирфановны. На ее могиле в деревне Родобез в Курской области высечено: «Военврач II ранга, капитан Томашова Мендижамал Гирфановна. 1903-1943». Вечная ей память.

Переложу вкратце историю из обширного рассказа о жизни, о ее трогательной любви.

Будучи, совсем юной девушкой-подростком (13-14 лет, по ее словам), она крепко влюбилась в зашедшего в магазин ее отца молодого юношу, будущего великого казахского ученого, основателя Академии наук Казахстана Каныша Имантаевича Сатпаева, которого его отец Имантай вез через Баянауыл (где жила Жамал) в гимназию Павлодара.

И с этого времени она, потеряв покой (по ее словам), всю жизнь следовала за ним. Отец девушки выполнял все ее капризы, так как она была единственной дочерью. Лишь потом, узнав, что Каныш уже женат, (по казахским обычаям сватают детей чуть ли не с рождения), перестала следовать за ним и уехала в г. Казань, выучилась на доктора.

Но все же с ангельской чистотой души всю жизнь была верна своей первой любви. Когда началась Великая Отечественная война, она уехала на фронт лечить раненых. К ней в госпиталь поступил раненый казах, родом из Баянауыла. Узнав, из больничной истории о нем, она стала ближе общаться с этим казахом земляком, который тоже был ей рад.

Называл ее старшей сестрой - апай. И однажды, война есть война, во время бомбежки госпиталя, ее сильно ранило. Назавтра она, прикованная к постели, попросила привести земляка. Со слов этого солдата, она, взяв его руку сказала: «Ты первый из Баянауыла, которого я встретила на войне, и будешь последним. О, мой Баян!»

Солдат ответил: «Вы что, апай, Вы вылечили столько людей, Вас тоже вылечат!». «Нет!» ответила она, (видимо, как врач, чувствовала силу ранения). И не упуская руку этого казаха, как последнюю ниточку связи с родной землей, рассказала всю историю своей любви, поручив ему как аманат (по-казахски святое поручение, которое обязательно должно быть передано) передать весь рассказ К. Сатпаеву.

Назавтра весь госпиталь скорбел: военврач Томашова скончалась. И через 16 лет, когда К. Сатпаев, всемирно признанный академик, приехал на свою малую родину, этот казах, разыскав его, пересказал все и передал аманат.

Говорят, после этого рассказа Каныш Имантаевич отошел молча в сторону и долго сидел на камне, глядя на горы Баян, о котором перед кончиной вспомнила Жамал: «Перед моими глазами Каныш и моя родина - прекрасный Баян!».

Автор этих строк, чувствуя себя обязанным чтить память Мендижамал (в обиходе Жамал), посвятил ей нижеследующие строки.

НЕУГАСИМАЯ ЛЮБОВЬ

Памяти погибшей в ВОВ Томашовой Жамал

Амур однажды
Сердце юной
Сразил стрелой огненной,

И воспылало
Девичье сердце
Любовью преданной, одной.

Любовь ее
Вела по жизни
Надежды радужной дорогой.

И ей лишь верной
В ожиданье счастья
Девушка ангелом жила.

Пламенем стойким
Пылала в сердце
Неугасимая любовь.

Любовь - это боль!
Сжимается сердце,
Ранимое ею.

Любовь - это все!
Зажигая, окрыляя,
Возносит душу к небесам,

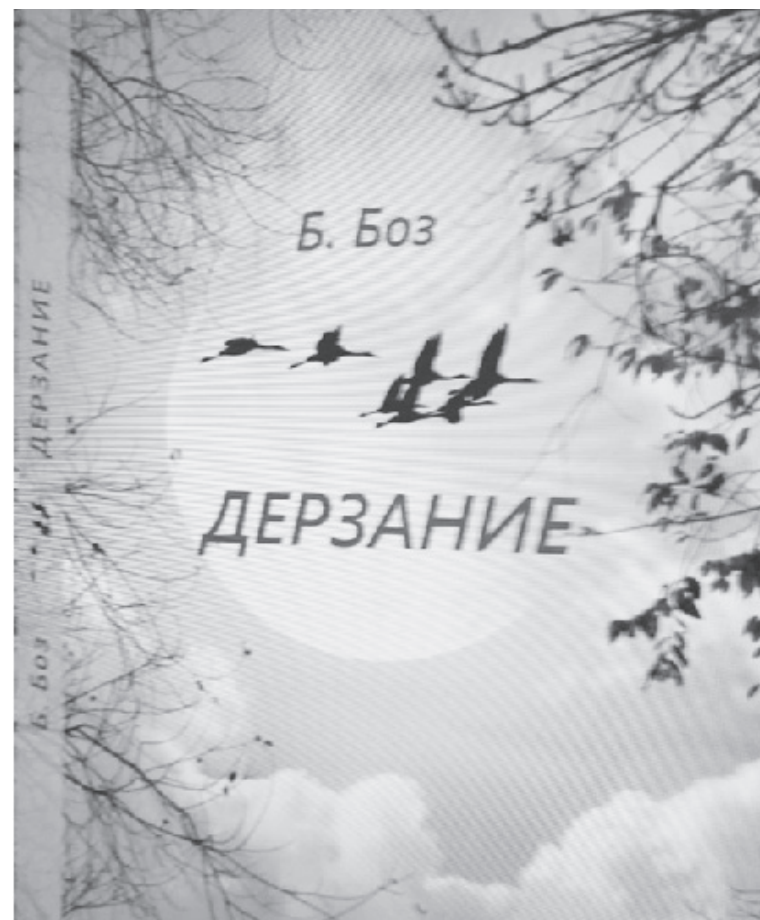
Души святой,
Любви невинной,
Небеса молю о воздаянье!

Из книги «Дерзание» Бекжана Боз.

ОТ РЕДАКЦИИ:

**Так хочется счастья, любви, тишины,
О, женщины мира, мы против войны!**

В период Великой Отечественной войны в Красную армию было призвано более 490 тысяч женщин! Официально это называлось «добровольной мобилизацией». Отчасти она была добровольной, отчасти мобилизацией. Женщины служили во всех войсках, в противовоздушной обороне, в подразделениях связи, в медицинских учреждениях, военными переводчиками. Вклад женщин в Победу до сих пор не оценён в полной мере.

ҰЛЫ
ЖЕҢІСКЕ

ЖЫЛ

Военные врачи

В госпиталях, больницах, медсанбатах,
Там, где и дни, и ночи горячи,
Есть те, кто носит белые халаты –
Повсюду есть военные врачи.

В горячих точках, в тундре заполярной,
В любой час дня иль глубоко в ночи,
Со скальпелем и сумкой санитарной
Готовы к помощи военные врачи.

И в городах, разрушенных войною,
Услышав средь развалин стон и плач,
Облегчит боль, поможет, успокоит
Российский офицер, военный врач!

Военный врач – погоня под халатом.
Так, видно, предназначено судьбой –
Быть и врачом, и Родины солдатом
И каждый день вести с болезнью бой.

Творит добро он с безграничной верой,
Что жизнь есть самый ценный приз.
И выражение «Dum spiro, spero»
Не просто пшик, а жизненный девиз!

Военный врач!

Что может быть смелее
Врача, что дарит жизнь в бою!
Чья служба много тяжелее,
Про жизнь совсем не думая свою.
Военный врач идет с бойцами,
Не зная, что там дальше ждет!
И сумку, полную бинтами,
Его сержант с собой несет.
А если только бой начнется,
Он сразу к раненым ползет.
Там подбежит, а там пригнет,ся,
Но не всегда ему везет.
Ведь сколько их, врачей военных
Погибло на фронтах войны!
Как много их, невинно убиенных
Лежат, в объятьях вечной тишины!
И я хочу воспеть им славу,
Всем военным врачам всех стран!
Хочу, чтоб в мирную державу
Живым вернулся медик-ветеран!

М. Дёмин-Стариков

Сергиенко Аркадий

Дүйсенбі - Понедельник, 12 мамыр

ҚАЗАҚСТАН

«Қазақстан» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР Өнұраны
05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «ПӘЛЕНШЕЕВТЕР»
07.00 «Оян!»
09.00 Мультсериал «Питэр Пэн»
09.30, 21.00 Сериал «ЗИМО-РОДОК»
11.30 «Тамаша»
12.00 «President»
12.15 «Әлеумет»
12.30 «ОйнаIQ»
13.30 Телехикая «ӨГЕЙ ЖҮРЕК»
15.00 Док. фильм «2050-й год. Мир без мяса?»
16.00, 23.30 Сериал «ИГРА С ТЕНЬЮ»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
19.00 Телехикая «АЛПЫСТАН АСЫП БАРАМЫН»
20.00 Телехикая «БАХАР»
22.30 «КешREC»
00.30 Сериал «ПЕРЕКРЕ-СТОК»

АСТАНА

«Астана» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «П@УТИНА»
07.00, 19.00 «KOREMIZ-ШОУ»
08.00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
09.00 «ДОБРОЕ УТРО, КА-ЗАХСТАН!»
10.00 X/ф «У ПРИЧАЛА»
14.00, 01.40 «НОВОСТИ»
14.15, 02.00 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30«QOSLIKE»
18.30, 03.10 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.35 Сериал «ПОТЕРЯН-НЫЕ»
00.40 Ночной кинотеатр. «ГРАНИЦА. ТАЕЖНЫЙ РОМАН»
03.40 «ТАМАША СІТУ»

КТК

07.00 ҚР ӨНҰРАНЫ
07.05 «КЕЛ, ШЫРҚАЙЫҚ!» (қайталау)
08.05 04.00 «ҚОШТАСҚЫМ КЕЛМЕЙДІ», өзбек телехи-каясы.
10.35 «БЫЛО ДЕЛО», до-кументальный детектив
12.30 «ДРУЖБА ОСОБОГО НАЗНАЧЕНИЯ», остросюжет-ный боевик
14.30 «ТАЙНЫ», мелодрама.
17.30 «РЕАЛЬНАЯ МИСТИ-КА», реалити-шоу.
19.40 «АСТАРЛЫ АҚІҚАТ», ток-шоу
20.40 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21.40 «ШЕФ-3», криминаль-ная драма
23.40 «МАРАШАНЕЦ», остро-сюжетная драма
01.40 «МАРУСЯ», мелодрама
03.10 «КАТИНА ЛЮБОВЬ», мелодрама
05.30 «АСТАРЛЫ АҚІҚАТ» (қайталау)
06.15 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР (қайталау)

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
08.15 0-блок
09.15 «Әсем әуен»
09.30 «Баянды бақ» спектаклі
11.00 «Шашу»
11.40 «Әсем әуен»
12.05 «Біздің толқын» /тікелей эфир/
13.00 «Единый народ»

Сейсенбі - Вторник, 13 мамыр

ҚАЗАҚСТАН

«Қазақстан» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР Өнұраны
05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «ПӘЛЕНШЕЕВТЕР»
07.00 «Оян!»
09.00 Мультсериал «Питэр Пэн»
09.30, 21.00 Сериал «ЗИМО-РОДОК»
11.30 «Тамаша»
12.00 «Көзқарас»
12.30, 19.00 Телехикая «АЛПЫ-СТАН АСЫП БАРАМЫН»
13.30 Телехикая «ӨГЕЙ ЖҮРЕК»
15.00, 20.00 Телехикая «БА-ХАР»
16.00 Сериал «ИГРА С ТЕНЬЮ»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
22.30 «КешREC»
23.30 Сериал «ЧЕРНАЯ МЕС-СА»
00.30 Сериал «ПЕРЕКРЕСТОК»

АСТАНА

«Астана» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «П@УТИНА»
07.00, 19.00 «KOREMIZ-ШОУ»
08.00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
09.00 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХ-СТАН!»
10.00 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
10.50 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
11.45 Сериал «Я НЕ МОГУ БЕЗ ТЕБЯ»
12.45 «ПУСТЬ ГОВОРЯТ»
14.00, 01.40 «НОВОСТИ»
14.15, 02.00 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 «QOSLIKE»
18.30, 03.10 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.35 Сериал «ПОТЕРЯННЫЕ»
00.40 Ночной кинотеатр. «ГРА-НИЦА. ТАЕЖНЫЙ РОМАН»
03.40 «ТАМАША СІТУ»

КТК

07.00 ҚР ӨНҰРАНЫ
07.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР (қайталау)
07.20, 04.00 «ҚОШТАСҚЫМ КЕЛМЕЙДІ», өзбек телехика-сы.
09.10 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (повтор)
09.50 «БЫЛО ДЕЛО», докумен-тальный детектив
11.40 «ШЕФ-3», криминальная драма (повтор)
13.40 «МАРАШАНЕЦ», остросю-жетная драма (повтор)
15.40 «ТАЙНЫ», мелодрама.
17.40 «РЕАЛЬНАЯ МИСТИКА», реалити-шоу.
19.40 «АСТАРЛЫ АҚІҚАТ», ток-шоу
20.40 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21.40 «ШЕФ-3», криминальная драма
23.40 «МАРАШАНЕЦ», остро-сюжетная драма
01.40 «МАРУСЯ», мелодрама
03.10 «КАТИНА ЛЮБОВЬ», мелодрама
05.30 «АСТАРЛЫ АҚІҚАТ» (қайталау)
06.15 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР (қайталау)

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Әсем әуен»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)

11.30 «Әсем әуен»
12.00 «Аман болайық» /тікелей эфир/
12.40 «Әсем әуен»
13.00 «19 аймақ»
13.40 «Баспасөзге шолу»
14.00 «Бейкүне қыз»
14.30 «Гибрат»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Ділмар»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Әсем әуен»
17.00 «Ой-сарап»
17.30 «Шыңыраудан шыңға»
18.00 «19 регион» /тікелей эфир
18.40 «Әсем әуен»
19.00 «Қатыгез келін»
19.30 «Әсем әуен»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алма-тинская область)
21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР ӨНҰРАНЫ
06.00 «Әзіл студио» ойын-сауық бағдарламасы
06.30 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
06.50 Информбюро (рус./каз.)
08.00 Мультсериал «Буба»
09.00 Мультсериал «Великий Человек-паук»
09.30 «АЙДАҢАРЛАР ШАЙҚАСЫ» телехикаясы
11.00 «Tik Tok show» ойын-сауық бағдарламасы
11.20 Мультсериал «Великий Человек-паук»
11.50 КИНО. Джек Хьюстон в историческом боевике «БЕН-ГУР» (повтор)
14.40 КИНО. Сильвестр Сталло-не в боевике «САМАРИТЯНИН» (повтор)
16.50 КИНО. Анджелина Джоли в боевике «ЛАРА КРОФТ. РАС-ХИТИТЕЛЬНИЦА ГРОБНИЦ»
19.00 Т/с «ОЛЫГА»
20.00 Информбюро (рус./каз.)
21.00 КИНО. Уэсли Снайпс в боевике «СТРЕЛОК»
23.00 «БОЗТОРҒАЙ» телехи-каясы
00.10 КИНО. Зои Листер Джонс в комедии «НАМ ВСЕМ КОНЕЦ»
01.50 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
02.40 «Time Vine» ойын-сауық бағдарламасы
03.00 «TikTok show» ойын-сауық бағдарламасы
03.20 «What's up?» ойын-сауық бағдарламасы
04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық бағдарламасы
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04.30 Телевикторина «BALA BATLLE»
05.00 «What's up?» ойын-сауық бағдарламасы
05.20 «Ризамын» ойын-сауық бағдарламасы

7 КАНАЛ

06.00,05.50 Өнұран
06.02 Телехикая «АНАНДИ»
07.00 Телехикая «СЕЗІМ ҮШІН»
08.00, 18.20 Телехикая «АҚ ПЕН ҚАРА»
09.00, 00.40 Жаңалықтар
09.30, 01.00 Новости
10.00,20.00 Сериал «ВЕЛИКО-ЛЕПНЫЙ ВЕК. КЕСЕМ»
11.00,21.00 Сериал «БЕСЦЕН-НОЕ ВРЕМЯ»
13.00,22.40 Сериал «1001 НОЧЬ»
14.00 Сериал «КОГДА ЖИЗНЬ ДАРИТ ТЕБЕ НАДЕЖДУ»
16.00 Сериал «СВЕТ В ОКНЕ»
17.00 Телехикая «1001 ТҮН»
18.00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
19.30 НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
23.40 Сериал «СУЛТАН РАЗИЯ»
01.30 Здоровье с Айнур Тажиной
02.00 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.50 Q-елі
04.40 Телехикая «АТА-АНА. БАЛА-ШАҒА»
05.10 Телехикая «ЗЫҢ-ЗЫҢ КУЛПӘШ»
05.53 Үзіліс

Сәрсенбі - Среда, 14 мамыр

ҚАЗАҚСТАН

«Қазақстан» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР Өнұраны
05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «ПӘЛЕНШЕЕВТЕР»
07.00 «Оян!»
09.00 Мультсериал «Питэр Пэн»
09.30, 21.00 Сериал «ЗИМО-РОДОК»
11.30 «Тамаша»
12.30, 19.00 Телехикая «АЛ-ПЫСТАН АСЫП БАРАМЫН»
13.30 Телехикая «ӨГЕЙ ЖҮРЕК»
15.00, 20.00 Телехикая «БА-ХАР»
16.00, 23.30 Сериал «ЧЕРНАЯ МЕССА»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
22.30 «КешREC»
00.30 Сериал «ПЕРЕКРЕ-СТОК»

АСТАНА

«Астана» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «П@УТИНА»
07.00, 19.00 «KOREMIZ-ШОУ»
08.00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
09.00 «ДОБРОЕ УТРО, КА-ЗАХСТАН!»
10.00 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
10.50 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМ-СЯ!»
11.45 Сериал «Я НЕ МОГУ БЕЗ ТЕБЯ»
12.45 «ПУСТЬ ГОВОРЯТ»
14.00, 01.40 «НОВОСТИ»
14.15, 02.00 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 «QOSLIKE»
18.30, 03.10 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.35 Сериал «ПОТЕРЯН-НЫЕ»
00.40 Ночной кинотеатр. «ГРА-НИЦА. ТАЕЖНЫЙ РОМАН»
03.40 «ТАМАША СІТУ»

КТК

07.00 ҚР ӨНҰРАНЫ
07.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР (қайталау)
07.20, 04.00 «ҚОШТАСҚЫМ КЕЛМЕЙДІ», өзбек телехи-каясы.
09.20 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (повтор)
10.00 «БЫЛО ДЕЛО», доку-ментальный детектив
11.40 «ШЕФ-3», криминальная драма (повтор)
13.40 «МАРАШАНЕЦ», остро-сюжетная драма (повтор)
15.40 «ТАЙНЫ», мелодрама.
17.40 «РЕАЛЬНАЯ МИСТИ-КА», реалити-шоу.
19.40 «АСТАРЛЫ АҚІҚАТ», ток-шоу
20.40 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21.40 «ШЕФ-3», криминальная драма
23.40 «МАРАШАНЕЦ», остро-сюжетная драма
01.40 «МАРУСЯ», мелодрама
03.10 «КАТИНА ЛЮБОВЬ», мелодрама
05.30 «АСТАРЛЫ АҚІҚАТ» (қайталау)
06.15 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР (қайталау)

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Әсем әуен»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы об-лысы)
11.00 Новости (Жетісу об-

лысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.05 «Біздің толқын» /тікелей эфир/
13.00 «19 регион»
13.40 «Әсем әуен»
14.00 «Қатыгез келін»
14.25 «Әсем әуен»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Өзекжарды»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Әсем әуен»
17.00 «Ой-сарап»
17.30 «Жетісу әуендері»
18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир
18.40 «Әсем әуен»
19.00 «Мақсатына жеткендер»
19.30 «Агро аймақ»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алма-тинская область)
21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР ӨНҰРАНЫ
06.00 «Әзіл студио» ойын-сауық бағдарламасы
06.30 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
06.50 Информбюро (рус./каз.)
08.00 Мультсериал «Буба»
09.00 Мультсериал «Великий Человек-паук»
09.30 «АЙДАҢАРЛАР ШАЙҚАСЫ» телехикаясы
11.00 «Tik Tok show» ойын-сауық бағдарламасы
11.20 Мультсериал «Великий Человек-паук»
11.50 КИНО. Джет Ли в боевике «БЕССТРАШНЫЙ» (повтор)
14.20 КИНО. Анджелина Джоли в боевике «ЛАРА КРОФТ. РАС-ХИТИТЕЛЬНИЦА ГРОБНИЦ» (повтор)
16.30 КИНО. Анджелина Джоли в боевике «ЛАРА КРОФТ. РАС-ХИТИТЕЛЬНИЦА ГРОБНИЦ-2»
19.00 Т/с «ОЛЫГА»
20.00 Информбюро (рус./каз.)
21.00 КИНО. Пол Уокер в бое-вике «ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ В РАЙ!»
23.20 «БОЗТОРҒАЙ» телехи-каясы
00.20 КИНО. Майкл Тун в боеви-ке «ИП МАН И ЧЕТЫРЕ ЦАРЯ»
01.50 «31 әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
02.40 «Time Vine» ойын-сауық бағдарламасы
03.00 Tik Tok show» ойын-сауық бағдарламасы
03.20 «What's up?» ойын-сауық бағдарламасы
04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық бағдарламасы
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04.30 Телевикторина «BALA BATLLE»
05.00 «What's up?» ойын-сауық бағдарламасы
05.20 «Ризамын» ойын-сауық бағдарламасы

7 КАНАЛ

06.00, 05.50 Өнұран
06.02 Телехикая «АНАНДИ»
07.00 Телехикая «СЕЗІМ ҮШІН»
08.00,18.20 Телехикая «АҚ ПЕН ҚАРА»
09.00, 00.40 Жаңалықтар
09.30, 01.00 Новости
10.00, 20.00 Сериал«ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ ВЕК. КЕСЕМ»
11.00,21.00 Сериал «БЕСЦЕН-НОЕ ВРЕМЯ»
13.00,22.40 Сериал «1001 НОЧЬ»
14.00 Сериал «КОГДА ЖИЗНЬ ДАРИТ ТЕБЕ НАДЕЖДУ»
16.00 Сериал «СВЕТ В ОКНЕ»
17.00 Телехикая «1001 ТҮН»
18.00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
19.30 НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
23.40 Сериал «СУЛТАН РАЗИЯ»
01.30 Здоровье с Айнур Тажи-ной
02.00 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.50 Q-елі
04.40 Телехикая «АТА-АНА. БАЛА-ШАҒА»
05.10 Телехикая «ЗЫҢ-ЗЫҢ КУЛПӘШ»

ЮНЕСКО ОБЪЯВИЛА 2025 ГОД – ГОДОМ НУРГИСЫ ТЛЕНДИЕВА

ЕГО МУЗЫКА ЗАВОРАЖИВАЛА ДАЖЕ ЛЕБЕДЕЙ, КОТОРЫЕ САМОВольно ПРИПЛЫВАЛИ НА БЕРЕГ ОЗЕРА, ГДЕ ЗВУЧАЛА ЧАРУЮЩАЯ МЕЛОДИЯ ЕГО КЮЯ «АҚҚУ». ПОМНИТЕ КАДР С ЛЕБЕДЯМИ ИЗ ФИЛЬМА «ҚЫЗ ЖІБЕК»? ЭТО БЫЛА НАСТОЯЩЕЙ МУЗЫКОЙ ДЛЯ ЛЕБЕДЕЙ: ТАМ ЗВУЧАЛА И ВЕРНАЯ ЛЮБОВЬ, И РАДОСТЬ ОТ ЛЮБВИ, И ГРУСТЬ РАССТАВАНИЯ ЛЮБЯЩИХ, - ЭТИ КАДРЫ, ПО СЛОВАМ ВЕЛИКОГО РЕЖИССЕРА ФИЛЬМА «ҚЫЗ ЖІБЕК» СҰЛТАНА ҚОЖЫКОВА - НЕЗАБЫВАЕМЫЕ МОМЕНТЫ ФИЛЬМА. ЭТО ЕЩЕ ОДИН ШТРИХ К ПОРТРЕТУ ЗАМЕЧАТЕЛЬНОГО КАЗАХСКОГО КОМПОЗИТОРА СОВРЕМЕННОСТИ, ВИРТУОЗНОГО ИСПОЛНИТЕЛЯ НА ДОМБРЕ СВОИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ – КЮЕВ, ТЕМПЕРАМЕНТНОГО ДИРИЖЕРА С ВОЛШЕБНОЙ ПАЛОЧКОЙ НАД ОРКЕСТРОМ. ЕГО ИМЯ НЕЗАБЫВАЕМО. ЕМУ 1 АПРЕЛЯ ИСПОЛНИЛОСЬ БЫ 100 ЛЕТ... УМЕР ОН ПОСЛЕ ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОЙ БОЛЕЗНИ В 1998 ГОДУ В ВОЗРАСТЕ 73 ГОДА. ПОХОРОНЕН У МАВЗОЛЕЯ ЖАМБЫЛА В СЕЛЕ ЖАМБЫЛ ЖАМБЫЛСКОГО РАЙОНА АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ. ТАКОВА БЫЛА ЕГО ПОСЛЕДНЯЯ ВОЛЯ.

НА ЕГО КОНЦЕРТАХ - ОВАЦИИ И ПРОДОЛЖИТЕЛЬНЫЕ АПЛОДИСМЕНТЫ

Уникальный человек, композитор, дирижер, талант с большой буквы. Он один из выдающихся сыновей казахского народа в музыкальном искусстве Казахстана. Пользовался всенародным уважением. Им восхищалась публика. Он – образец высочайшего мастерства в исполнении казахских кюев на домбре. Известно, что Нургиса Тлендиев написал более 500 музыкальных произведений в разных жанрах: песни, кюи, романсы, увертюры, поэмы, кантаты, опера, музыка балетов.

По всей республике прошли мероприятия, посвященные 100-летию Нургисы Тлендиева. В области Жетісу также провели памятные мероприятия в честь 100-летия композитора. В Талдыкоргане есть памятник великому композитору. Он установлен у музыкальной школы имени Нургисы Тлендиева. В Талдыкорганском драматическом театре им.Б. Римовой состоялся концерт «Өз елім» с участием оркестра казахских народных инструментов им.М.Толбаева.

Настоящие фанаты его музыки любят увидеть исполнение оркестра и работу дирижера – вживую, на сцене, на концерте. Увидеть волшебный мах дирижерской палочки, который доводит до каждого музыканта команду дирижера, индивидуально призывая его к совершенству игры на нужной ноте. Одним взглядом, одним махом палочки или поворотом головы, активной жестикуляцией свободной руки он может расшевелить нужного музыканта оркестра на нужной ноте.

Я, как поклонница таланта Нургисы Тлендиева, вспомнила концерт оркестра «Отырар сазы» в Актау. Оркестр «Отырар сазы» был одним из его детищ, как и его произведения. Оркестр во главе с талантливым дирижером и композитором стал известен в мире. Большая часть его твор-

Динара Тлендиева

чества, да и жизни тоже, связана была с оркестром «Отырар сазы». На его концертах всегда был аншлаг.

Итак, идет концерт. Весь зал замер, завороченный его музыкой, его дирижированием. Тишина в зале... Он правит оркестром энергично. А когда закончился музыкальный номер оркестра «Отырар сазы» - восторг публики, овации, шквал аплодисментов...

Я тут же поднялась из зала на сцену и преподнесла ему – дирижеру Тлендиеву цветы. До сих пор помню его теплый взгляд и улыбку. Фрак дирижерский и его волшебную палочку. Вручая цветы, я хотела поклониться перед ним его дирижерскому мастерству. Но он, получая цветы, зажал в своих ладонях мою руку и не отпускал. Он сначала сделал поклон зрителям, аплодировавшему ему долго, затем сильно пожал мне руку, которая была в его ладонях, пока он кланялся. После этого проводил меня по сцене до ступенек спуска в зал. Надо же какое внимание поклоннице его таланта! Это был незабываемый момент... От волнения я еле спустилась со ступенек в зал и еле нашла свое место. Сидящие рядом пожимали мою руку и поздравляли. А с чем поздравляли? Я так и не поняла. Наверное, не поняла от волнения...

«Отырар сазы» – это неповторимый музыкальный коллектив, созданный Тлендиевым. Его надо видеть и слушать вживую... От его виртуозного исполнения на домбре человек сразу попадал под чары его музыки.

Дарига Тлендиева

для папы. К сожалению, как пишет Дарига в своих воспоминаниях, Данияр в 25 лет покинул земной мир...

«Звание Народного Героя Казахстана вручили Нургисе, можно сказать, прямо перед смертью, когда он лежал в больнице. Через месяц-полторы его уже не стало. Перед смертью он всегда говорил мне: «Дарига, наступают трудные моменты в нашей жизни. Помни, если что случится, наша квартира, в которой мы сейчас проживаем, должна стать музеем» – вспоминает Дарига, которой сейчас уже самой нет в живых. Она ушла из жизни 11 марта 2025 года, совсем недавно, в возрасте 78 лет. Она все свои годы после смерти супруга посвятила дочери и внучке. Но увы, у Всевышнего свои правила... Муза композитора покинула нас... Осталась в памяти как актриса, и тоже композитор. Не зря их соединила великая любовь к музыке. Она автор нескольких песен, из которых мне знакома песня по названию «Қараталым».

На фоне большой звезды, как Нургиса Тлендиев, она – Дарига не померкла, не осталась в тени, а светилась как яркая звездочка пленительно-го счастья... Их квартира стала музеем в 2014 году, когда акимом города Алматы был еще Есимов Ахметжан – пишет Дарига в своих воспоминаниях.

Общеизвестно, что Динара (Динзухра) Тлендиева продолжает сейчас отцовское дело. Она возглавляет оркестр «Отырар сазы», основанный великим композитором в 80-х годах прошлого века. Сегодня это один из ведущих музыкальных коллективов страны.

По её словам, главное, что она переняла у отца, – это искренняя любовь к творчеству. Вот, что пишет 24 кз.:

Динара (Динзухра) Тлендиева, худ. руководитель и гл. дирижер оркестра «Отырар сазы» им. Тлендиева:

– Отец в 16 лет, приписав себе два года, ушёл на войну. Он был трижды ранен. Слава Аллаху, он вернулся живым, для того чтобы творить, для того чтобы написать столько произведений, которые стали шедевром казахской музыки. Я хорошо помню отца, каким он был трудолюбивым, он был очень смелым. У него был простой характер. Если на работе он был очень строгим, то дома он был очень мягким, любящим отцом, мужем. Для меня отец – это пример, кумир. Всё свое детство с рождения я слушала его произведения. Я росла на его произведениях...

Да, права Динара, на его произведениях выросло целое поколение прошлого века, начиная с 60-70 годов, его музыка востребована и ныне. Он вдохнул новую жизнь оркестру «Отырар сазы» и преданно служил национальной музыке, являясь продолжателем традиций казахской музыки. Сейчас он находится в мире вечной музыки иного мира, но не забывается...

Баян ТАНАТАРОВА

Он не только сам виртуозно исполнял свои произведения на домбре, но виртуозно управлял оркестром. Под его дирижерством обеспечивалась богатство звучания инструментов в оркестре. Его неугасаемая творческая энергия вывела оркестр «Отырар сазы» на новый уровень казахской музыки. Воспитал он целую плеяду замечательных музыкантов и дирижеров.

ИХ СОЕДИНИЛА ВЕЛИКАЯ ЛЮБОВЬ К МУЗЫКЕ

Ему – Нургисе, было 42, а ей – Дариге, всего-навсего 19. Познакомились они в Алматы в киностудии. Песню «Куә бол» он посвятил ей, которую полюбил с первого взгляда и любил до конца своей жизни. Не зря в песне на слова известного поэта Тұманбая Молдағалиева звучат заверения влюбленного: пусть весь земной и космический мир станут свидетелями моей любви к тебе... У него это был второй брак. От первой жены имел дочь Сауле, правда биографы об этом мало пишут.

В браке с Нургисой Тлендиевым у Дариги долго не было детей и они усыновили по казахскому обычаю ребенка его разведенной сестры, которого они взяли прямо с пеленок. Дарига так полюбила ребенка, что у нее появилось молоко и она стала кормить сына своей грудью. Радости не было конца! Данияр был с 1975 года, через 9 лет Дарига родила девочку и назвали они ее Динарой. Дариге было тогда 45 лет. Рождение дочери было большой радостью

СОҒЫС ҚАСІРЕТІН

9-МАМЫР ЖЕҢІС КҮНІ СОҒЫС АРДАГЕРЛЕРІ ҚУАНЫШТЫҢ КӨЗ ЖАСЫМЕН ҚАТАР, СОЛ БІР ҚАСІРЕТТІ КҮНДЕРДІ ЕСКЕ АЛАТЫН КҮН... «СОҒЫС БАЛАСЫ» АТАНҒАН ҰРПАҚТЫҢ ӨКІЛІ ЖАЗУШЫ-ЖУРНАЛИСТ ҒАБДУЛСӘБИТ ЮСУПОВТЫҢ СОҒЫС ТАҚЫРЫБЫНА ЖАЗҒАН ӘҢГІМЕЛЕРІ МЕН РОМАНДАРЫ ҒАНА ЕМЕС, ОЛ КІСІНІҢ СОҒЫС ЖЫЛДАРЫН ЗЕРТТЕУЛЕРІ ДЕ ОҚЫРМАНҒА ӨТЕ ҚЫЗЫҚТЫ ДЕРЕКТЕРДІ БАЯНДАЙДЫ. БІЗ ТӨМЕНДЕ СОЛ ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ БІРАЗЫН ОҚЫРМАН НАЗАРЫНА ҰСЫНУДЫ ЖӨН КӨРДІК. ЖАЗУШЫНЫҢ ТӨРТ ДЕРЕКТІ ӘҢГІМЕСІ СОҒЫС МАЙДАНЫН КӨРГЕН, СОҒЫС ЗАРДАБЫН ТАРТҚАН АДАМДАРДЫҢ ОҚИҒАСЫМЕН БАЯНДАЛАДЫ.

АДАМ ШОШЫРЛЫҚ СТАТИСТИКА

Кеңес Одағы тұсында «Ұлы Отан соғысы» деп, айқайлата айдар тағылған, қазаққа ғана емес, Кеңес Одағына, тіпті,

бүкіл Европа халқына зор қайғы, орны толмас қасірет әкелген соғыс — шын мәнісінде ешқандай да «Отан соғысы» емес, екінші дүниежүзілік соғыс екендігіне енді ғана көзіміз жетіп отыр.

«Ұлы Жеңіс» деп әспеттелгенімен, іс жүзінде қан теңізше ағып, зор қайғы әкелген «Ұлы жеңіліс» екендігін де сол орыстың үлкен әскери қолбасшылары мойындап отыр. Сөзім құрғақ болмас үшін Кеңес Одағының маршалы Иван Коневтің ерекше тапсырмалар бойынша көмекшісі болған генерал-полковник, хабарсыз кеткен және қаза тапқан Отан қорғаушыларды мәңгі есте қалдыру және іздеу орталығының президенті Степан Кашурконың жазбасына көз жүгіртейік.

Бұл жазба шындық пен жігерден жаратылған «Жас Алаш» газетінің 2019 - жылдың 9 — мамырындағы No 37—санында «Сталиннің жеңісі — халықтың қасіреті» атты тақырыппен (орысшадан аударған осы газеттің тілшісі - журналист Алмас Нүсіп) жарияланыпты. «...Қайдағы жеңіс туралы айтып отырсың?! Ол соғыс бізге жеңіс емес, қан судай ағып, бүкіл елді тұралатып, орны толмас қасірет әкелген үлкен жеңіліс! (Коневтің Кашуркоға айтқаны. F.YO.)

...46 миллион 250 мың адам жараланды. Үйіне оралған 775 мың жауынгердің бас сүйегі жарылған. Бір көзі жоқтар - 115 мың, екі көзі жоқ соқырлар- 54 мың. Қарны жарылғандар - 444046 адам. Жыныс мүшесі жұлынғандар - 28648, қолы жоқтар - 1миллион10мың. Бір аяғы жоқтар - 3 миллион 255мың, «Самауырын» аталып кеткен, қол-аяқсыз допша домалап қалғандар - 85942 жауынгер».

Бұл - ұйқыдағы жанды шошытып оятарлық статистика емес пе?! Аталмыш мақалада мынандай да

адам жыларлық жолдар бар екен:

«25 — маусымға қарай үш күн ішінде жау әскері 250 километр ішкерілеп енді. 28 — маусымда жау Беларусь астанасы Минскіні алды. Сырттан орау тәсілімен Смоленскіге жақындады. Шілденің

ортасына қарай 170 совет дивизиясының 28 - і толықтай қоршауда қалды, 70 - і орасан зор шығынға ұшырады. Қыркүйек айында Вязьмоға қарайтын 37 дивизия, 9 танк бригадасы, резервтегі Бас командования және төрт далалық армия басқармасының 31 артполкі қоршауға алынды. Брянск маңында 27 дивизия, 2 танк бригадасы, 19 артполк және далалық басқарудың үш армиясы қоршауда қалды. 1941 - жылдың өзінде ғана 170 совет дивизиясының 92 - сі, 50 артполк, 11 танк бригадасы және 7 армия қоршауға түсіп, қайта шыға алмады. Бұлардан бөлек қосымша 10 миллионнан астам адам жұмылдырылды. Екі жа-рым миллион еріктілерден 50 жасақ дивизиясы және 200 жеке атқыштар полкы құрылып, олар ешқандай қару - жарақсыз, киімсіз, әскери дайындықтан өтпестен бірден соғысқа кіргізілді. Майданға енген екі жарым миллион жасақтың 150 мыңнан астамы (!) ғана тірі қалды».

ҮШ АДАМҒА БІР МЫЛТЫҚ...

...Жоғарыдағы жолдарды оқи отырып «Сұмдық!» деген сөздің аузымнан шығып кеткенін өзім сезбей қалдым. Ойыма түнеу жылдары Жеңіс күні қарсаңында қараталдық Сейдахмет Қосжанов деген майдангер қарияны газетке жазуға барғандағы, абыз атаның айтқан әңгімесі көз алдымнан көлбеп өте берді...

«Сталин бастаған әскери басшылықтың Совет әскерінің жаппай қырылып, тірі қалғандары жау қолына бір қаладан соң екіншісін тастап, тек

шегіне берген қауқарсыздығына не істерін білмей сасқандары ма, әскерді үсті-үстіне майданға қойша тоғыта берді. «Әскер» деген аты ғана, сенсең де өзің біл, сенбесең де сол, үш адамға бір мылтық беріліп, кейбірінде ол да болмады. «Тірілерің өлген солдаттың мылтығын алып соғысындар» деп, тағы да қосымша әскер ісіне еш дайындығы жоқ 1905 пен 1918 — жылдардың аралығында туған азаматтарды әкеп соғысқа салды. Оқ-дәрі ісі мұрнына бармаған, қалай қорғанып, қайтіп сақтануды, тіпті атуды да білмейтін сол боздақтардың еш жазықсыз қынашақырылып, қандары суша аққаны қазірге шейін көз алдымда. Ой, Алла — ай, ешкі екеш ешкі де бауыздағалы жатқанда бақырып, тұяқ серпімеуші ме еді, біздің армияда сол ешкі сияқты да қауқар бол-

мады. Қауқар қайдан болсын, аспаннан бомба, снарядын бұршақша жаудырған, танкі, зеңбірек, пулемет, гранаттармен мұздай қаруланып, Европа елдерін жау-

лау майданында соғыс тактикасының қыр — сырынан өткен неміс армиясына қарусыз адам не істей алсын!» деп майдангер қария жанарынан жасы тамшылап, тістерін қышырлата отырып әңгімелеп бергені бар.

- Ата, «Мы — несокрушимая и непобедимая великая армия» деп, кеуде қаға әндетіп жүрген Кеңес армиясының еш қауқарсыз қалып, қырылып, күйрей жеңілуіне не себеп болды?

- Әй, балам-ай, тұяқ серпуге де жарамай күйреуіміздің себебі көп-қой. Ең бірінші себеп: Армия жетекшілерінің соғысқа дейінгі сталиндік тазалауға ұшырауы, яғни білімді де, білікті генералдар мен жоғары шенді армия офицерлерін «өзінің орнын тартып алуы мүмкін» санап, соттатып, атқызып, қудалауы. Мұндай тазалауға осы соғысқа дейін «халық жауы» деген желеумен алаштың қаншама бетке ұстар ұлт қаймақтары ұшырады. Екінші себеп: Сталиннің ешкімге сенбейтін өзімбілерлік эгоистігі, жау күшін жете бағаламай, кеңестік армияның ешқашан «жеңілмейтініне» ессіздікпен сенуі. Үшінші себеп: тағы да сол мұртты тианның адам баласын шыбын құрлы көрмейтін мейірімсіздігі, аяушылық атаудан жұрдай қанпезерлігі мен қатыгездігі. Сол қанпезерлігі емес пе, «тұтқынға түсу болмасын, ондай жағдайда соңғы оқты өзіңе жұмса!» деген бұйрық шығарғаны. Соғыс біткен соң да, ауыр жарақаттан, немесе бомба, снаряд жарылысынан ес-түссіз, шарасыз қалып, жау қолына түскен солдат-тұтқындарды «отанын сатқан» деп, ең кемі 10 жыл, әйтпесе 20 - 25 жылға соттатып жіберуі. Сәл кейінірек, Сталин қайтыс болған соң ғана сол тұтқындар бостандыққа шығып, сот арқылы ақталды. Егер, өлі-тірісін қосса, екінші дүниежүзі соғысы жылдары фашистік тұтқында аштықтан, суық пен үмітсіздіктен өлген, Сталин жауыз «дезертир» атаған төрт миллиондай совет

АЙТЫП ТАУЫСПАССЫҢ...

жауынгерлері мен командирлерін санап аласыз. Орман – тоғайларда, далалар мен сайларда көмүсіз қалған екі миллионнан астам қаһарманның сүйегі шіріді. Ресми құжаттарда олар хабар – ошарсыз кеткендер тізіміне енгізілді. Бұл сұрапыл соғысқа қазақ елінен жарты миллионға жуық адам қатысып, оның үштен екісі майдан даласынан оралмады. Тылдағы халық күн демей, түн демей, білек түре еңбек етіп, жеңіс сағатын жақындатуға зор үлесін қосты. Ұлтымыздың мақтанышы, әлемге қазақты танытқан атақты палуан Қажымұқан атамыз өз қаржысына самолет жасатып, соғысқа жіберді. Майданға жөнелтілген оқтың үштен екісін Қазақстан берді. Қазақ майдангерлері ерлік пен батылдықтың үлгісін көрсетті. Берлиндегі рейхстаг төбесіне Ту тіккен Рахымжан Қошқарбаевтың аты аталмай, ту тігуге еш

«бисмилләсін» өзіңіздің әулеттің тарихынан, сол кездердегі бастан кешкен елеулі оқиғаларды еске түсіруден бастасақ...

- Мақұл, солай-ақ болсын, Ғабеке. Өмір дегенің сынаптай сырғып, лезде лып етіп, шапшаң өте шығады екен. Күні кеше ғана тұлымшағы селтиген тентек, шолжаңдаған еркекшора ерке қыз едім. Әкем – Матхалық жанұядағы он бір баланың тұңғышы болыпты. Анасы, яғни біздің әжеміз ең кенжесін туу үстінде дүниеден өткенде, әкем әлі көмелет жасына толмаған бозбала екен.

«Жұт жеті ағайынды» дегенедей, сонан көп ұзамай әкесі де қайтыс болып, жанұяның үлкені болғандықтан, үйдің барлық тауқыметі әкемнің мойнына түседі. Әскерге шақырылып, борышын өтеп жүргенінде фин соғысы басталып, соған қатысып, елге аман-есен оралады.

қатысы жоқ Кантария деген грузин мен орыс Егоровқа телінуі - қазақ ұлтының батылдығы мен батырлығына ешқашан еш көлеңкесін түсіре алмас.

- Балам, бұл соғыс біз үшін ешқандай да жеңіс емес! Миллиондаған адамды жоғалтып, соншама адамды жетім-жесір еткен, қызыл қан мен көз жасы өзен суындай есепсіз аққан жеңіліс! Сондықтан, майданда қаншама аға, бауырларымды, қандастарым мен отандастарымды жоғалтқан мені де, соғысты да газетіңе жазбай-ақ қой – деп, сол қызыл қасап қантөгісте қаза болған майдандас достарының бейнесін көз алдына келтіре отырып, жанарынан жасы сорғалаған майдангер қария жаны күйзеліп, жүрегі жылай әңгімелеп берген еді...

ОН АҒАМ МАЙДАН ДАЛАСЫНАН ОРАЛМАДЫ...

...Бұл сұрапыл соғыстың лаңы кімді ғана жылатып, шарпып өтпеді? Осы орайда, өзімнің жазушылық миссиям кезінде де бұл сұрқия соғыстың жағамды ұстатып, жаныма жара салған мына бір жан шошырлық фактілерді оқырмандар назарына ұсынбақпын.

2018-жылы Алматы «Runa» баспасынан қараталдық даңғайыр заңгер, саналы өмірін прокуратура қызметіне арнаған Әбдіқажым Рысәулетов (марқұм, иманы жолдас болсын) туралы «Аудан прокуроры» атты деректі повесть кітабын жазып шығарған болатынмын. Аталмыш повесте прокурор Әбекеңнің Құдай қосқан қосағы Сейілхан Матхалыққызымен (ол да жоғары білімді заңгер) сұхбат жүргізген едім. Сол сұхбаттан шағын үзінді...

- Сәке, түнеу бір күнгі сөзіңізден, Әбекеңмен тағдырыңыз тоқайласпай тұрып, сіздің әулеттің өмір жолы оңай болмағанын аңғарып қалған едім. Сондықтан, сұхбатымыздың

Оралғанын қайтейін, біраз жылдан соң, Отан соғысы басталып, әкемнің майданға бару жасынан асып кетуіне байланысты, «трудова армияға», яғни соғысқа қатысты бар нысандарда жұмыс жасауға жөнелтіліпті. Құдай енді қайтара басқа салмасын, екінші дүниежүзілік соғыс деп аталған бұл қан -қасап шайқастың қазақ халқына қандай қасірет шеккізгенін, біздің әулеттің тартқан қиямет-қайымынан-ақ аңғаруға болады.

Қиямет емей немене, үйленіп, сәби сүйгені бар, үлпек мұрты енді ғана тебіндеп, әлі жанұя құрып та үлгермей соғысқа аттанған он (он!) тепсе темір үзетін ағамның бәрі майдан даласынан оралмаса...

- Ойпырмай, сонда бауырластарының оны бірдей опат болып, туған Отанына оралмаған ба?!

- Тап солай! Өзім кейіннен ес жиып, етек жапқан кезімде, сол әке есебіндегі ағаларымның өлі-тірісін білу үшін Москва, Ленинград қалаларындағы әскери архивтерге сұрау салдым. Еш нәтиже болмады. Бір ағам туралы ғана «Москва үшін шайқаста ерлікпен қаза тапты» деген ұлтарақтай ғана қағаз келіп, қалған тоғыз бірдей арыстай азаматтың бәрі, өлі - тірісі белгісіз, хабар-ошарсыз кетті! Әулет үшін бұл қандай қиямет, қандай қайғы десеңізші! Еліміз бойынша осындай қасирет шеккен әулеттердің қаншама екенін бір Құдайым білсін! Сол атың өшкір соғыс болмаса, әкемнің он бауыры он шаңырақ болып, олардан тараған ұрпақтары дүйім бір ауыл болып отырмас па еді...?! – деген Сейілхан Матхалыққызы көз жасына ие бола алмай, өкси - өкси жылаған еді...

АҒАСЫ БАУЫРЫНА ҚАРУ КЕЗЕП...

... 2020-жылы «Тоғанай Т» баспасынан анамның жарық дүниеден өткеніне 15 жыл толу қарсаңында, ас беріп,

асқа жиналған жұртшылыққа тарату мақсатында «Анамның ақ таңы» атты деректі повесть жазып шығарған едім. Повестің сол сұрапыл соғысқа байланысты жерінен үзінді.

«Ертеректе бойына тылсым күш дарыған көріпкел, киелі де, қасиетті адамдар көп болған ғой. Солардың бірі, өзіне кие қонған және бойында емшілік қасиеті мол нағашы атам Нүсіп екен.

Бабамыз Садықтан Нүсіп, Нүсіптен Уәли және Жүніс атты ұлдары мен Ғәдәмбану, Ғиззатбану (менің анам) атты қыздары тарайды.

Ұлдарының азан шақырып қойған аттары солай болғанымен, Советтің солақай – орыстандыру саясаты арқасында, құжаттандыру кезінде Нүсіп – Юсуп, Уәли – Вали, Жүніс – Юнус болып өзгеріп шыға келген. Атыңды, затыңды өз ыңғайына қарай қитұрқылықпен өзгерте салатын, қасиетті тілімізді шұбарлап, «дін – апиын» деп, иманымызды ұмыттырып, салт пен дәстүрлерімізді «феодализмнің қалдығы» деп жеруге үндеп, орысқа айналдыра жаздаған «коммунизмге қарыштай адымдаған» Совет Үкіметінің сайқал саясаты –«құдыретті» қулығын айтсаңшы...!

Анам Ғиззатбану Ғазиз әкесіне деген сартап сағыныштан толқи отырып: «Атам (әкесін «ата» деп атаған екен) «Рәфих, Ғакиф пен Мұстағакиф нағашыларың соғысқа аттанарда, ұлдары жаңа туғандай қайтадан азан шақырып, дұғаларын оқып, Алладан ұрпақтарының аман – сау оралуына жәрдем тілеп аттандырған еді.

Қазақта: «киелі жерден ат үркер» деген жүйелі сөз бар. Атамның киелі, қасиеттілігі сол емес пе, Рафих нағашың

тиелгендердің ішінде ақанды ішіп алып, әулекілене әндеткендері де, «қан қасап майданнан ошағыма аман ораламын ба, жоқ па...?» - деп, қайғыға бата қайта – қайта күрсініп, тіпті, өкси жылап келе жатқандары да бар. Азық – түлік, оқ – дәрі, тұмсықтары сорайған зеңбіректер мен брезентпен жабылған танкілер тиелген составтың жүрісі өнбейді.

Әр разьезд, бекеттерге сағат бойы ғана емес, тәуліктеп тоқтап, шабан аттай жүрісі мандымаған пойыздағы «тезірек майданға жетіп, сұм фашистің сазайын тарттырсақ екен» деген мен сияқты солдаттардың шыдамы таусылуға жақын. Екінші полкіде аунақшып жатып көзім ілініп кеткен екен, құлағыма: «алдағы станцияда сенің Рәфиқ ағаң жүр. Сонымен қауышасың» деген дауыс анық естілді. Оянып кетіп, ұйқым шайдай ашылды.

«Бұл не, шынымен алты жыл бойы көріспеген қан майдандағы ағаммен жолығамын ба, жоқ әлде жәй сандырақ түс пе?» - деп, анық естіген құлағыма да сенбей жатқанымда пойыз бір станцияға тоқтады. Жабық вагоннан секіріп түсіп, алға қарай алаңдай жүгіріп көлем. Бір мезетте алдымдағы темекілерін шегіп, әлденелерді қызу талқылап тұрған орыс өнді майор мен аға лейтенант шенді мұсылман тектес әскерилерге көзім түсті. Анықтап қарасам аға лейтенант шеніндегі офицер Рәфиқ ағама ұқсайтын сияқты, енді бір қарасам ұқсамайтын да сияқты. Өз көзіме өзім сенбей, қастарынан екі қайтара өтіп кетіп, үшінші рет қайта оралып, жандарына кідіре бергенім сол еді, «өз ағам ба?» деп ұқсатқан офицер оң қолымен жамбас тұсындағы кабурасын ағытып, пистолетін суыруға бет алды.

Енді сәл кешіксем, іс насырға шабатынын сезген мен жалма – жан: -«Вы мой брат?!» деп айқай салдым. Ол менің бетіме бір сәт аңырайып қарап тұрды да:

- Құдайым – ау, сен шынымен Мұстағакифпісің? – деп, маған қарсы жүгірді.

- Мен! Мен ғой! – деген жауабым мен жылау араласқан ащы даусым қатар шығып, сол арада құшақтарымыз айқаса кетті.

Екеуіміз де құшақтарымыз бір жазылып, «шын ба, өтірік пе?» деп, сенбегендей, бірі-бірімізге қарап құшағымыз қайта айқасып, өксігіміз де басылды – ау бір кезде!

Сонымен, қойшы, ағам мені ертіп составтың подполковник шеніндегі командиріне апарып, үш күнге сұрап алды. Үш күн бойы құшақтарымыз бала кездегідей айқаса қатар жатып ұйықтап, құмарымыз қанғанша әңгімелесіп бір жасап қалған едік...» деп әңгімелеп отырған нағашым сол сұмдық сәттерді көз алдына келтіргендей, көз жасына ерік беріп, біреумен ерегесіп, төбелескен кезде бетпақтанатыным болмаса, жайшылықта көңілім бос мен оған қосыла жылап, «соғыс» деген атың өшкір тажалға лағнет айтқан едік.

...Лағнет айтпай қайтейік, Махамбет батырдың: «өзіңнен туған жас бала, сақалы шығып жат болмай...» деп, отты жырында жырлағанындай, туған бауырлар бірін – бірі танымай, жат көріп, қару кезенуге дейін жеткізген соғыстың лаңына қалай қарғыс айтып, қалай лағнет жаудырмассың...?!

(Барлық суреттер ашық дереккөздерден алынды)

Ғабдул – Сәбит Юсупов, жазушы – журналист, Қаратал ауданының құрметті азамат Алматы қаласы

(суретте Рәфих, Ғакиф пен Мұстағакиф нағашыларым)

фин соғысына, герман майданы мен жапон соғысына да қатысып, қаншама рет ажалмен бетпе – бет келіп, ауыр жараланса да, елге аман – есен оралды. Ғакиф пен Мұстағакиф нағашыларының да қан қасап майданнан тірі қалып, жеңіспен оралуы – қасиетті Нүсіп атамның киелі дұғаларын құдіреті күшті Құдайымның қабыл алуынан» деп, жанарына жас тола әңгімелеп бергені бар.

Енді кітапта баяндалған Мұстағакиф нағашымның маған әңгімелеп бергеннің өз сөзімен өрбітейін:

«1942 – жылы он жеті жастағы мен соғысқа аттандым. Пойызға

ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫ ЕРЛІК ПЕН ТАҒДЫРДЫҢ УАҚЫТЫ

Ұлы Отан соғысы – халқымыздың тарихындағы ең ауыр әрі тағдырлы кезеңдердің бірі. Бұл соғыс миллиондаған адамның өмірін түбегейлі өзгертті. Әр отбасы бұл соғыстан зардап шекті. Біреулері жақындарынан айрылды, біреулері мүгедек болып оралды, ал кейбірі мүлде оралмады. Соғыстың ауыртпашылығы тек майдан-да емес тылда да сезілді..

Жеңіс сөзінің астарында терең мән-мағына бар. 9 мамыр - Жеңіс күні дейміз. Қаншама адам Отан үшін кеудесін оққа тосса, сол адамдардың жақындарының төгілген қаншама көз жасы бар десеңізші.

Расында да бұл жеңіс оңайлықпен келмеді.

1941-1945 жылдары болған Ұлы Отан соғысының берген зардабы әлі күнге дейін жанымызды жегідей жеп келе жатқаны жасырын емес. Осы соғыстың кесірінен қаншама отбасы асыраушысынан айрылып, көп ана балаларынан айрылды емес пе?!

Тылда еңбек еткен аналардың күйінің қандай болғанын көз алдымызға елестете алмаспыз. Ол кезде болған оқиғалар бұл күндері біздер үшін тарих қойнауына кіріп, тарих беттеріне енген ертегіге айналғандай. Біріміздің атамыз, біріміздің бабамыз, енді біріміздің нағашы атамыз қатысқан бұл Ұлы Отан соғысы бітіп, Жеңіске жеткен біздің ардагер аталарымыздың бүгінде саны азайып бара жатыр.

Біздің ауылымызда да Ұлы Отан соғысына қатысып ерлік көрсеткен атала-

рымызды да мақтанышпен айта аламыз.

Богенбаев Қыдырма, Құтымов Кенжехан, Бабииков Оразиман, Дарьянов Шакен, Салықжанов Әлімжан, Жөнкебаев Темірғали, Мухамадиев Жұмаділ тағы басқа да аталарымыз үлкен ерлік көрсеткенін мақтан етеміз.

Тылда еңбек еткен аналардың ішінен Орсарина Айтжамал апамыз да бар.

Олар үшін Жеңіс күні қайта туылғанмен бірдей. Ал біздер үшін Жеңіс күні тарихта аты алтын әріппен жазылған мәңгілік сөнбейтін атаулы күн болып табылады. Осы күні майдангер аталарды, апаларды еске алып, олардың ерліктерін айтамыз, түрлі іс-шаралар өтіліп, ардагерлерге тағзым етеміз.

Бәрі де Отан үшін, Бейбітшілік үшін, Жеңіс үшін тер төкті.

Бұл соғыс халқымыздың бірлігі мен батырлығын айқын көрсетті. Бүгінгі бейбіт күн сол ерліктің жемісі, жеңісі. Кеудесін оққа тосқан ата-апаларымыздың атын мәңгі есте сақтаймыз. Жеңіс ұрпақ жадында сақталатын өшпес із.

Мейіржан Серікхан, Жетісу облысы, Ақсу ауданы, Қаракөз ауылы «Бижарас Садырбайұлы атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен» К.М.М. 8-сынып оқушысы

ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫ

Ұлы Отан соғысы, кеңес – герман соғысы, екінші дүниежүзілік соғыстағы шығыс майдан (1941 – 1945) жылдары – Германия мен оның одақтастарының басқыншылығына қарсы Кеңес Одағының соғысы.

1941 жылы 22 маусымда Германия мен оның одақтастары (Италия, Венгрия, Финляндия, Румыния) кеңес герман келісім –шартын бұзып, Кеңес Одағына соғыс ашты. Германияның негізгі мақсаты Барбаросса жоспары бойынша КСРО-ны жою еді. Барбаросса жоспарын жүзеге асыру үшін Германия жоғарғы басқармасы 156 дивизия бөлді.

Соғыстың бірінші кезеңі (1941 ж 22 маусым – 1942 ж 18 қараша) өте ауыр болды. Қызыл Армия өте қолайсыз жағдайда қалды. Адамдары, техника мен қару-жарақ көп шығын болды. 170 дивизияның 28-і толық талқандалып, ал 70 дивизия өзінің адамдары мен әскери техникасының тең жартысынан айрылды.

Соғыстың екінші кезеңі (1942 ж 19 қараша – 1943 жылдың аяғы) Сталинград шайқасы жаудың таңдаулы әскерлерін талқандап қана қоймай Ұлы Отан соғысымен екінші дүниежүзілік соғыс барысында түбегейлі бетбұрыстың басталуына жағдай жасады.

Соғыстың үшінші кезеңі (1944 жыл

қаңтар – 1945 жыл 9 мамыр) Ленинград шайқасы нәтижесінде 1944 жылы Ленинград қаласы мен облысы тегіс жаудан азат етілді.

Қазақ халқының Ұлы Отан соғысында қаза тапқан адамдарының саны - 350мың. Бұл шығын ұзақ жылдар бойы елдің демографиялық жағдайына ықпал етті. Қазақстаннан майданға 1млн.200мың жауынгер аттанды. Жауға атылған әрбір он оқтың тоғызы Қазақстан қорғасынынан құйылды.

Қазіргі таңда Ұлы Жеңістің 80 жылдығын атап өткізгелі отырмыз. Бұл мейрамды соғыста ерлік көрсеткен ардагерлермен бірге бүкіл халық асыға күтеді. Ұлы Жеңістің тойы – өлімді жеңген өмірдің салтанаты. Жеңіс мерекесі-әрбір бесінші азаматын соғысқа аттандырған бүкіл Қазақстандықтардың мерекесі.

Аяулым Өмірсерік, Жетісу облысы, Ақсу ауданы, Қаракөз ауылы «Бижарас Садырбайұлы атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен» К.М.М. 8 – сынып оқушысы

ЖЕҢІС!!!

Елдің етегін жасқа толтырған сұм соғыс та жеңіспен аяқталды. 1945 жылы 2 мамырда Қызыл Армия Берлинді толық басып алды. 1945 жылы 8 мамырда Германияның жоғарғы командованиесі жеңілгенін мойындап, актіге қол қойды. Осы қанды майданда қаншама азаматтарымыз қыршынынан қиылды. Олардың мақсаттары, тілектері бір болатын. Ол тек туған еліне жеңіс туын сыйлау еді.

Өткен азапты жолдың ауыр сабақтарын халық ешқашан да ұмытпайды. Оның ауыр сабақтары біздің санамызға ұялап, қазіргі ұрпақтарды ерлікке, қырағылыққа баулып, жарқын болашағымызды қорғауға әрдайым дайын тұруға шақырады. Біздің қазіргі тыныш заманда, тәуелсіз ғұмыр кешіп жатқанымыз майданда ерлік танытқан ата-бабаларымыздың арқасы. Олардың есімдері тарих беттерінде алтын әріптермен өшпестей болып жазылған.

Міне, Ұлы Отан соғысының жеңіспен аяқталғанына да 80 жыл өтті. Бұл сол кездегі кеңес халқының ержүректілігі мен төзімділіктерін паш ететін, тарихта мәңгілік

ЕШКІМ ДЕ, ЕШНӘРСЕ ДЕ ҰМЫТЫЛМАҚ ЕМЕС

Фашистік Германия 1941 жылы 22 маусымда соғыс жарияламастан КСРО аумағына басып кірді. Ұлы Отан соғысы осылай басталды. Алайда тағдыр жазған жазаны көрмеске амал жоқ. Соғыстың сипатына келетін болсақ - Германия тарапынан бұл соғыс жаулап алушы, әділетсіз соғыс болды, ал Совет Одағы тарапынан әділетті өз жерін қорғаған, азаттық Отан соғысы болды. Кеңес адамдарының патриоттық сезімі барлық қиындыққа қарсы тұра білді.

Қазақстан халқы Отан қорғаушылар қатарына өз еркімен жаппай жазыла бастады. Мысалы, Алматы медицина институтының студенті Мәншүк Мәметова: «Отбасымыздан майданға жіберетін ешкім жоқ, ағам да, апам да жоқ, сондықтан өзімді жіберуді өтінемін», - деп әскери комитетке өтініш берді. Қолына қару ұстай алатын азаматтың бәрі де майданға аттанды. Жыл сайын Жеңіс мерекесін тойларда сонау қиын-қыстау кезеңде жанын шүберекке түйе жүріп жаумен арпалысқан ардагер ақсақалдар мен ауылдағы тыл еңбегін арқалаған азаматтар бүгінгі жас ұрпаққа тебіреніп, толғанып сыр шерткенде, естіген көңілде осы айтқанымыздай сезімге

қалатын күн. Бұл күнді соғыстың алғы шептерінде қайсарлықпен шайқас жүргізіп, ерліктің сан үлгісін көрсеткен ардагерлер тойлайды. Ұлы Жеңіс күні елі мен жері үшін жанын пида еткен, туған - туысқандарына, жақын - жарандарына, туған жеріне, ауылына оралмай қалған қаһарман ерлерді бүкіл елі болып еске түсіреді.

Қазіргі таңда Ұлы Жеңістің 80 жылдығын атап өткізгелі отырмыз. Бұл мейрамды соғыста ерлік көрсеткен ардагерлермен бірге бүкіл халық асыға күтеді.

«Өз халқын құрметтеп, сүймеген адам – опасыз, оңбаған адам»,- деп Бауыржан Момышұлы айтқандай, Отан үшін өз басын өлімге байлап, ажалмен алысып, өз ұрпақтарының, өз халқының намысын қорғағаны өз халқын шын сүйетіндігінен болса керек.

Інжу Үйсінбай, Жетісу облысы, Ақсу ауданы, Қаракөз ауылы «Бижарас Садырбайұлы атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен» К.М.М. 8 – сынып оқушысы

толы сыр бейнелері тізбектеледі. 1941-1945 жылдардадағы неміс фашистеріне қарсы соғыс Кеңес халқына өлшеусіз қайғы-қасірет әкелді. Миллиондаған адам қанды майданда қаза тапты. Хабарсыз кеткендерде жетерлік. Соғыс жылдарында қартайған қарттар да, қабырғасы қатаймаған жас балалардың да кешкен күні тыныш болмады. Кеудесінде жаны бар барлық адам «Бәрі де майдан үшін, бәрі де жеңіс үшін» деп қолынан келгенінің бәрін аямады.

Сұрапыл соғысқа аттанған әрбір жауынгер өзінің тағдыры үшін ғана емес, келешек ұрпағы үшін қан майданда күресті. Бүгінде әр үйдің төрінде майдангер атаның суреті ілулі тұр десек қателеспейміз. Бейбіт күн күшін жан алысып, жан беріскен батырлар ерлігі ұрпақ жадынан ешқашан өшпеуге тиіс.

Еңлік Омарбек Жетісу облысы, Ақсу ауданы, Қаракөз ауылы «Бижарас Садырбайұлы атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен» К.М.М. 8 – сынып оқушысы

ҚАЛАЙША ҰМЫТАМЫЗ МАЙДАН ЖАҚТАН, АҒЫЛЫШ «ҚАРА ҚАҒАЗ» КЕЛГЕН КЕЗДІ...

Жеңістің 80 жылдығы ғана емес, әр жылдағы Жеңіс мерекесінде сол сұрапыл соғыстан оралмаған әкесін еске алатын Ұлбатыр Байболқызы да қаза тапқан жауынгердің бүгінгі ұрпағы. Әкесінің өз өмірімен Жеңіс күнін жақындатқан жауынгерлердің бірі екенін мақтан тұтқан ана ол сұрапыл күндер ұмытылмауы керек – дейді.

Бұл қанмен келген Жеңіс!

1941 жылы фашистік Германия бейқам жатқан тыныш елге – Кеңес одағына соғыс бастады деген хабар елді селк еткізді. Еразамат біткен соғысқа шақырылып жатты. Кейбірі өздері сұранып кетіп жатты. Әкем Байбол Есжанов «Талапты» ұжымшарында есепші боп қызмет істеуші еді. Ата-анасы 1932 жылдың ашаршылығында дүниеден өтіпті.

Бауырлары Нүсіпбек, Несіпбай, қарындастары Алтынай, Күмісай бір-біріне сүйеу болып жүргенде суық хабар елге жетіп, інісі Нүсіпбек екеуі 1942 жылы майданға аттаныпты. 1907 жылы туған әкем 3 айлық әскери дайындықтан соң Тула қаласының маңында неміс басқыншыларымен соғысқан.

Жаудың «Барборосса» жоспары бейбіт жатқан елді лезде басып алуды көздеді.

Мұздай қаруланған фашизм жендеттері қиян-кескі майданда ешкімді аямады. Елге соғыс даласынан қайтыс болғандардың хабарын жеткізетін «қара қағаздар» келе бастады. Күңіренген елдің үміті үзілгендей күйге енді. Сол сойқан соғыста небір боздақ қыршынынан қиылды. Менің әкем Байбол, бауыры Нүсіпбек және анамның інісі Ертай қаза тауыпты... Әкемді көрмей анамның құрсағында қалған мені әкемнің галстук таққан жалғыз суреті жаныма де-меу, жүрегіме дем береді. Көрмеген әкемді сағынамын. Әкенің қаны, ананың зары, баланың жасымен келген 9 – мамыр Жеңіс күні құтты болсын!

Қызыләскер Байбол Есжанов 1907 жылы дүниеге келген. 24.02.1943 жылы Тула облысы, Арсеновский аймағында қаза тауып, Городище елді мекенінде жерленген.

Әкем Байбол (1907-1943)

ҚАЛАЙША ҰМЫТЫЛАР?

Жер жарып фашистердің ысқырығы, Басталған жойқын соғыс ел қырғыны. Қалайша ұмытылар құлаған шаңырақтың, Қаңырап әлі күнге бос тұрғаны. Анашым еске алатын өткендерін, Ең алғаш қорқынышпен өткен түнін. Аттанып азаматы қан майданға, Кебенек киіп, үйден кеткен күнін. Күрсіндік көкірегіміз көрге айналып, Жоқтауын азалы елдің құлақ шалып. Қалайша ұмытамыз ескерткіш боп, Турғаны қыршын өмір тасқа айналып. Жетімдік мұны шалып кеудемізді, Жоқшылық ауыр бейнет езген бізді. Қалайша ұмытамыз майдан жақтан, Ағылып «қарақағаз» келген кезді. Артында ұл қалмады, қайран әкем, Қыздарды Алла саған берген екен. Қарт болдық қалтыраған біздер бүгін, Өзіңді аңсауменен өмір сүрген.

Ұлбатыр БАЙБОЛҚЫЗЫ Талдықорған қаласы

Бейсенбі - Четверг, 15 мамыр

ҚАЗАҚСТАН

«Қазақстан» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «ПӨЛЕНШЕЕВТЕР»
07.00 «Оян!»
09.00 Мультсериал «Питэр Пэн»
09.30, 21.00 Т/с «ЗИМОРОДОК»
11.30 «Тамаша»
12.00 «Көзқарас»
12.30, 19.00 Телехикая «АЛПЫ-СТАН АСЫП БАРАМЫН»
13.30 Т/х «ӨГЕЙ ЖҮРЕК»
15.00, 20.00 Т/х «БАХАР»
16.00 Т/с «ЧЕРНАЯ МЕССА»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
22.30 «КешREC»
23.30 Т/х «КУКОЛЬНЫЙ Домик»
00.30 Сериал «ПЕРЕКРЕСТОК»

АСТАНА

«Астана» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «П@УТИНА»
07.00, 19.00 «KOREMIZ-ШОУ»
08.00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
09.00 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХ-СТАН!»
10.00 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
10.50 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
11.45 Сериал «Я НЕ МОГУ БЕЗ ТЕБЯ»
12.45 «ПУСТЬ ГОВОРЯТ»
14.00, 01.40 «НОВОСТИ»
14.15, 02.00 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 «QOSLIKE»
18.30, 03.10 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.35 Сериал «ПОТЕРЯННЫЕ»
00.40 Ночной кинотеатр. «ГРАНИЦА. ТАЕЖНЫЙ РОМАН»
03.40 «ТАМАША CITY»

КТК

07.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
07.20, 04.00 «ҚОШТАСҚЫМ КЕЛМЕЙДІ», өзбек телехикаясы.
09.20 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
10.00 «БЫЛО ДЕЛО» док/ф
11.40 «ШЕФ-3», т/с
13.40 «МАРАШАНЕЦ», остросу-жетная драма (повтор)
15.40 «ТАЙНЫ», мелодрама. ,
17.40 «РЕАЛЬНАЯ МИСТИКА»
19.40 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ»,
20.40 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21.40 «ШЕФ-3», т/с
23.40 «МАРАШАНЕЦ», т/с
01.40 «МАРУСЯ», мелодрама
03.10 Т/с«КАТИНА ЛЮБОВЬ»,
05.30 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ»
06.15 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР

ЖЕТИСҮ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Әсем әуен»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.00 «Шаңырақ»

Жексенбі - Воскресенье, 18 мамыр

ҚАЗАҚСТАН

«Қазақстан» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ХАБАР

07.00 «Қайтар маған»
09.00 «Белка и стрелка»
12.00 «Счастливое число слевина»
14.00 «Азамат»
15.15 «Кеш жарық!»
16. 30 «Влюблен без памя-ти»
18.00 «7 күн»
18.45 Народный контроль
19.00 «Алғашқы»
20.00 «Қызық таймс»
21.00 «Помпеи»
23.00 «Ағашки по вызову-2»

12.50 «Әсем әуен»
13.00 «19 аймақ»
13.40 «Әсем әуен»
14.00 «Мақсатына жеткендер»
14.30 «Агро аймақ»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Біздің өңір»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Біздің өңір»
17.00 «Ой-сарап»
17.30 «Жетісу әуендері»
18.00 «19 регион» /тікелей эфир
18.40 «Әсем әуен»
19.00 «Шыңыраудан шыңға»
19.30 «Ащы да болса...»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алма-тинская область)
21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу)
22.00 «Біз жанбасақ»
22.45 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00 «Өзіл студио»
06.30 «31 әзіл»
06.50 Информбюро (рус./каз.)
08.00 Мультсериал «Буба»
09.00 Мультсериал «Великий Человек-паук»
09.30 «АЙДАНАРЛАР ШАЙҚАСЫ» телехикаясы
11.00 «Tik Tok show»
11.20 М/с«Великий Человек-паук»
11.50 КИНО. «ЛАРА КРОФТ. РАСХИТИТЕЛЬНИЦА ГРОБ-НИЦ-2» (повтор)
14.30 КИНО. «ДОБРО ПОЖА-ЛОВАТЬ В РАЙ!» (повтор)
17.00 КИНО. «ЛЮДИ В ЧЕР-НОМ»
19.00 Т/с «ОЛЫГА»
20.00 Информбюро (рус./каз.)
21.00 «Актуально» с Ильей Уразаковым
21.10 КИНО. «В ПОГОНЕ ЗА СЧАСТЬЕМ»
23.40 «БОЗТОРҒАЙ» т/х
00.40 «31 әзіл» о
02.00 «Тамаша Live»
03.00 «Time Vine»
03.20 «Tik Tok show»
03.40 «What's up?»
04.00 «Өзіл студио»
04.20 «1001 Өзіл»
04.30 Телевикторина «BALA BATTLE»
05.00 «What's up?»
05.20 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.02 Телехикая «АНАНДИ»
07.00 Телехикая «СЕЗІМ ҮШІН»
08.00, 18.20 Т/х «АҚ, ПЕН ҚАРА»
09.00, 00.40 Жаңалықтар
09.30, 01.00 Новости
10.00,20.00 Сериал «ВЕЛИКО-ЛЕПНЫЙ ВЕК. КЕСЕМ»
11.00, 21.00 Сериал «БЕСЦЕН-НОЕ ВРЕМЯ»
13.00,22.40 Сериал «1001 Ночь»
14.00 Сериал «КОГДА ЖИЗНЬ ДАРИТ ТЕБЕ НАДЕЖДУ»
16.00 Сериал «СВЕТ В ОКНЕ»
17.00 Т/х «1001 ТҮН»
18.00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТИКЕЛЕЙ ЭФИР
19.30 НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
23.40 Сериал «СУЛТАН РАЗИЯ»
01.30 Здоровье с Айнур Тажи-ной
02.00 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.50 Q-елі
04.40 Т/х «АТА-АНА. БАЛА-ШАҒА»
05.10 Т/х «ЗЫҢ ЗЫҢ КУЛПӘШ»
05.50 Yзіліс

Жұма - Пятница, 16 мамыр

ҚАЗАҚСТАН

«Қазақстан» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 «Пәленшеевтер»
07.00 «Оян!»
09.00 «Питер Пэн»
09.30,21.00 «Зимородок»
11.30 «Неосеть»
11.50 «Бір кітап»
12.00 «Дәстүр»
12.30,19.00 «Алпыстан асып барамын»
13.30 «Өгей өмір»
15.00,20.00 «Бахар»
16.00,23.30 «Кукольный до-мик»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
19.00 «Майдан хаттары»
22.30 «ОйнаIQ»
00.30 «Перекресток»

АСТАНА

«Астана» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.30 «П@утина»
07.00,19.00 «Koregiz-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казах-стан!»
10.00 «Жить здорово»
10.50 «Давай поженимся»
11.45 «Я не могу без тебя»
12.45 «Пусть говорят»
14.00,01.50 «Новости»
14.15,02.10 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30,03.20 «Басты жаңалықтар»
20.00 «Главные новости»
20.30 «Паламент онлайн»
20.55 «Поле чудес»
22.10 «Телохранитель»
03.45 «Тамаша сити»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.20,04.25 «Қоштасқым келмейді»
09.00 Вечерние новости
09.40 «Было дело»
11.40 «Шеф-3»
13.40 «Марашанец»
15.40 «Тайны»
17.40 «Реальная мистика»
19.40 «Дау-дамайсыз»
20.15 «LikeBas»
20.40 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.40 «Без прикрытие»
01.40 «Маруся»
03.40 «Катина любовь»
05.30 «LikeBas»
05.50 «Дау-дамайсыз»
06.15 «Кешкі жаңалықтар»

ЖЕТИСҮ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Әсем әуен»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу

КТК

07.05 «Мерекелік концерт»
07.15 «Шымкент шоу»
10.00 «Ее секрет»
14.00 «Тайны»
17.00 «Әшпес Даңқ»
18.10 «Ән мен әнші»
20.00 «Кел,шырқайық!»
21.00 «Әнім сен едің»
22.00 «Портрет недели»
23.00 «Рысь»
01.00 «Маруся»
02.40 «Кел шырқайық!»
03.35 «Ән мен әнші»
05.40 «Мерекелік концерт»

ЖЕТИСҮ

07.05 «Әсем әуен»
09.00 «Апта» (Жетісу об-лысы)
09.30 «Апта» (Алматы об-лысы)

облысы)
10.30 Новости (Алматы об-лысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.00 «Ұлт ұяты»
12.50 «Әсем әуен»
13.00 «19 регион»
13.40 «Әсем әуен»
14.00 «Шыңыраудан шыңға»
14.30 «Ащы да болса...»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Менің анам»
15.35 «Келіп көр»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Біз жанбасақ»
17.00 «Ой-сарап»
17.30 «Жетісу әуендері»
18.00 «Әсем әуен»
19.00 «Зейнеп апаның әңгімелері»
19.30 «Абадан»
19.50 «Әсем әуен»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Ал-матинская область)
21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу)
22.00 «Менің балалық шағым»
22.45 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00 «Өзіл студио»
06.30 «31 әзіл»
06.50 Информбюро
08.00 «Буба»
08.30 «Великий человек-паук»
09.00 «Айдаһарлар шайқасы»
10.40 «Агент коди бәнкс»
12.50 «Стрелок»
15.00 «Люди в черном»
17.10 «Люди в черном-2»
19.00 «Ольга»
20.00 Информбюро
21.00 «Мальчики-налетчики»
23.10 «Бозторғай»
00.10 «Ип ман.Последная схватка»
02.00 «31 әзіл»
02.40 «Тайм вайн»
03.00 «Тик ток» шоу
03.20 What 's up?
04.00 Өзіл студио
04.20 1001 Өзіл
04.30 «BALA BATTLE»
05.00 What 's up?
05.20 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.02 «Ананди»
07.00 «Сезім үшін»
08.00,18.20 «Ақ пен қара»
09.00,00.40 Жаңалықтар
09.30,01.00 Новости
10.00,20.00 «Великолепный век.Кёсем»
11.00,21.00 «Бесценное время»
13.00,22.40 «1001 ночь»
14.00 «Когда жизнь дарит тебе надежду»
16.00 «Свет в окне»
17.00 «1001 түн»
18.00 Жаңалықтар
19.30 Новости
23.40 «Султан Разия»
01.30 «Здоровье с Айнур Тажиной»
02.00 «Айгерім Сейфолланың сырласуы»
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.50 Q-елі
04.40 «Ата-ана. Бала-шаға»
05.10 «Зың-зың Күлпәш»
05.53 Yзіліс

10.00 «Апта» (Область Жетысу)
10.30 «Апта» (Алматинская область)
11.00 «Шашу»
11.35 «Әсем әуен»
12.00 «Біздің толқын»
13.00 «Ділмар»
13.40 «Менің анам»
14.00 «Ұлт ұяты»
14.50 «Әсем әуен»
15.00 «Шаңырақ»
15.50 «Әсем әуен»
17.00 «Шашу»
17.35 «Агро аймақ»
18.00 «Единый народ»
18.30 «Келіп көр»
19.00 «Әзекжарды»
19.30 «Арнайы репортаж»
20.00 Азамат Нұрмұханның кеші
22.00 «Шіркін-ай»
23.05 «Әсем әуен»

Сенбі - Суббота, 17 мамыр

ҚАЗАҚСТАН

«Қазақстан» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ХАБАР

05.00 «Jeti qazyna»
07.00 «Махаббат әлемі»
09.30 «Культурный кон-текст»
10.00 «Белка и стрелка. Лунные приключения»
11.30 «Панда и киви»
12.00 «Помпеи»
14.00 «21 ғасыр көшбасшысы»
15.00 «Қызық таймс»
16.15 «Ағашки по вызову-2»
18.00 «7күн»
18.45 «Біздің назарда»
19.00 «Кеш жарық!»
21.00 «Счастливое число слевина»
23.00 «Влюблен без памя-ти»
00.30 «Әке бақыты»

АСТАНА

«Астана» телеарнасы бағдарламасы телеарна жібермегендіктен жарияланбайды.

ЕВРАЗИЯ

06.00,03.35 «Тамаша сити»
07.30,02.45 «П@утина»
09.20 «Қаймақ»
10.00 «Первое правило королевы»
14.10 «Телохранитель»
18.00 «Ускользающая жизнь»
20.00 «Асау жаңалықтар»
20.30 «Заң мен ел»
20.55 «Фальшивая нота»
00.50 «Кентавр»

КТК

07.05 «Мерекелік концерт»
08.00 «Закира»
10.00 Вечерние новости
10.40 «Без прикрытие»
14.30 «Тайны»
18.20 «Әшпес даңқ»
19.30 «Шымкент шоу»
21.00 «Ее секрет»
00.45 «Маруся»
02.30 «Катина любовь»
03.15 «Моншағым»
04.45 «Закира»
06.15 «Мерекелік концерт»

ЖЕТИСҮ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық»
09.15 «Әсем әуен»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы об-лысы)

31 КАНАЛ

06.00 «Өзіл студио»
07.00 «Күліп All»
07.30 «TİK TOK show»
08.00 «Буба»
09.00 «Великий человек паук»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00 «Телебинго»
10.25 «Буба»
11.30 «Три богатыря и Конь на троне»
13.00 «Рио-2»
15.10 «Каратэ-пацан»
18.20 «Мстители»
21.10 «Люди в черном-3»
23.10 «Мальчики-налетчики»
01.20 «Bizzdin show»
02.30 «31 әзіл»
03.00 «Тик ток» шоу
03.30 «Тайм вайн»
03.50 1001 әзіл
04.00 BALA BATTLE
04.30 «What's up?»
05.30 «Ризамын»

11.00 Новости (Жетісу об-лысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.00 «Біздің толқын»
13.00 «Әсем әуен»
14.00 М/ф «Отырарды қорғау»
14.30 «Абадан»
14.50 «Әсем әуен»
15.00 «Аман болайық»
15.40 «Әсем әуен»
16.20 «Менің балалық шағым»
17.00 «Шашу»
17.35 «Ғибрат»
18.00 «Ділмар»
18.40 «Менің анам»
19.00 «Ұлт ұяты»
19.55 «Біздің өңір»
20.30 «Апта» (Жетісу об-лысы)
21.00 «Апта» (Алматы об-лысы)
21.30 «Апта» (Область Жетысу)
22.00 «Апта» (Алматинская область)
22.35 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00 «Өзіл студио»
07.00 «Күліп all»
07.30 «TİK TOK show»
08.00 «Буба»
09.00 «Великий человек-паук»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00 «Алдараспан»
12.20 «Студент Көке»
14.30 «Три богатыря и Конь на троне»
16.30 «Рио»
18.40 «Каратэ-пацан»
21.40 «Мстители»
00.40 «В погоне за сча-стьем»
02.40 «Тайм вайн»
03.00 «31 әзіл »
05.00 «1001 әзіл»
05.10 BALA BATTLE
05.30 What's up?

7 КАНАЛ

06.02 «Ананди»
07.30 «Ұлы дала баласы»
09.10 «Цифровая гигиена»
09.25 «Синий трактор»
10.00 «Великолепный век. Кесем»
12.30,21.00 «Бесценное время»
14.30 «Самая обаятельная и привлекательная»
16.10 «Өзіл әлемі»
18.00 «Жарқыраған жұлдыз»
18.50 «Город героев»
22.40 Художественный фильм
00.10 Динара Сатжан
01.10 «Бригада»
03.00 «Q-елі»
03.25 Қызықты Weekend
04.15 «Жұлдызды шаңырақта»
04.45 «Ата-ана.Бала-шаға»
05.05 «Зың-зың Күлпәш»
05.50 «Yзіліс»

7 КАНАЛ

06.02 «Ананди»
07.30 «Ұлы дала баласы»
09.15 «Цифровая гигиена»
09.30 «Доктор Тяжина»
10.00 «Великолепный век. Кёсем»
12.30,21.00 «Бесценное время»
14.30 Художественный фильм
16.30 «Орел и решка»
17.40 «Город героев»
20.00 «Жарқыраған жұлдыз»
22.40 «Өзіл әлемі»
00.10 «Әйгерім Сейфолла»
01.10 «Бригада»
02.10 «Здоровье с Айнур Тажиной»
02.40 «Q- елі»
03.05 «Қызықты Weekend»
03.55 «Жұлдызды шаңырақта»
04.25 «Ата-ана.Бала-шаға»
04.55 «Зың-зың Күлпәш»
05.50 «Yзіліс»

ЖАУ ШЕБІН ОЙРАНДАҒАН АЙБЫНДЫ ЕРЛЕР

**БҰЛ БЕТТЕ ЕКІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫСТА АЗУ-
ЛЫ ЖАУМЕН АЙҚАСҚАН ҚАРАТАЛДЫҚ ЖІГІТТЕР
Б.НӨГЕРБЕКОВ ПЕН ОМАРБЕК БЕКЕШОВТЫҢ ФА-
ШИЗММЕН АЙҚАСҚАН СҰРАПЫЛ СОҒЫС ЖЫЛДАРЫН
ОҚЫРМАНҒА ЖЕТКІЗУДІ ЖӨН КӨРДІК.**

ЖЕҢІСТІ БЕРЛИНДЕ ҚАРСЫ АЛҒАН БАҚЫТЖАН НӨГЕРБЕКОВ

Лепсі станциясында көпбалалы отбасында дүние есігін ашқан соғыс қаһарманы Бақытжан 4 жасында әке-шешесінен айырылып, ағайын-туыстың қарауында болады. Қиыншылық пен жоқтықта күн көшіп, 30 жылдардың аштық қасыретін, ақтабан шұбырындысын басынан өткереді. 1936 жылы орта мектепті бітірген соң, ұлт зиялыларын қынадай қырған репрессия қарсаңында Алматы қаласына келіп, жоғарғы оқу орны КазГУ-ге құжаттарын тапсырады. Бар-жоғы бір жыл оқығаннан кейін, 1937 жылы ол отан алдындағы парызын өтеу үшін Қызыл Армия қатарына шақырылып, сарбаздар сабына тұрады. Артынша, Ташкенттегі әскери училищенің атты әскер (кавалерия) бөлімінің курсанты боп тіркеледі. Бір жыл өте Тамбов атты әскер училищесіне ауысып, курс бағдарламасын толық көлемде тамамдайды да, Батыс Белоруссияда орын тепкен Кобринь шаһарына тұрақты қызметке аттанады. Батыс айырықша әскери округының 6-шы атты әскер полкінің эскадронына басшылық етеді. Қанқұйлы соғыс тажалын жас лейтенант Қазан қаласында білім нәрінен сусындап жүргенінде қарсы алады.

Дауылдай соққан соғыс өрті оны темір тұлпарға отырғызып, 4-ші мотоцикл полкі құрамындағы рота командирінің көмекшісі қызметінен бір-ақ шығарады. 1941 жылдың шілде айының аптап ыстығында Батыс майданының 7-ші танк дивизиясы, 7-ші механикалық полктің авторота командирі дәрежесінде, аға лейтенант шенінде алғаш рет жалаулы найза қолға ала, майдан теке-тіресіне түседі. Соғыс тауқыметіне өзі сұранып, жүрек қалауымен барғандығынан болар, бірден тау құлатардай екпін танытады. Техника тілімен қатар, әскери оқу орындарында ұрыс тәсілдерін жетік меңгерген, ол көзіне қан толған қатыгез жаумен айылын жимай айқасады.

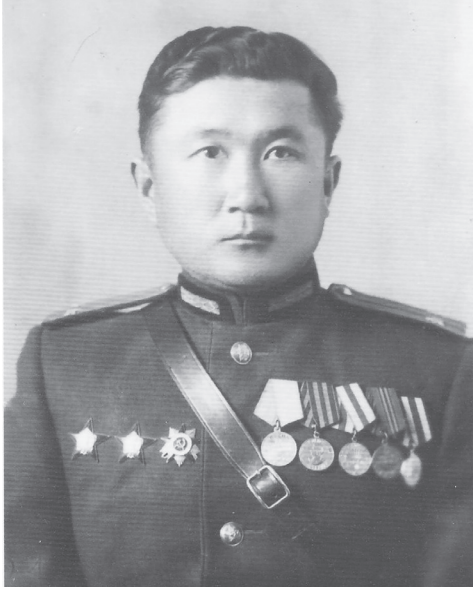
ЖАУ ТЫЛЫНДА

1941 жылдың күз айларын қорғаныста өткізген дивизия дұшпанның мұздай қаруланған қалың әскеріне, қарақұрым күшіне, жойқын шабуылдарына төтеп бере алмай шегініс жасап, тақыр жерге иірілген қойдай қоршауға түседі. Қару-жарақ, оқ-дәріден, азық-түліктен тапшылық көріп, талай жауынгер ажал құшады, мерт болады. Офицер Нүгербеков бастаған шағын топ қана құрсаудың қанды шеңгелінен сытылып шығады. Содан, жоғары басшылық айтар сөзге ірікпемейтін, тілі дәрі, сөзі ем лейтенанттың жанкешті ерлігін, дәлелдеп айта алатын қабылетін ескеріп, Смоленск және Орлов облыстарының қалың орманындағы партизандар тобының командирі етіп тағайындап, қиын да жауапты тапсырмалар береді, әрі поғонына аға лейтенант белгісін тағады.

4 айлық мерзімде құрамында 70 адамы бар партизан отряды Мелехова, Сорокина, Ульянова, Дурнова деревняларының төңірегінде диверсия жұмыстарын жүргізіп, 200 - ден астам неміс солдаттары мен офицерлерінің көзін жояды, бір әскери эшолонын жолдан тайдырып, апатқа ұшыратады, еңіске жібереді. Бірнеше көпірді істен шығарады, 87 ат-арбаға тиелген қару-жарақ пен оқ-дәрі және киім-кешек пен азық-түлікті қолға түсіріп, 61-ші армия қоймасына өткізеді. **(мәліметтер мен сандық көрсеткіштер «Халық жадысы – Память народа» сайтынан алынды).**

МАЙДАН СОҚПАҚТАРЫНДА

Ормандағы ауыр арпалыстардан кейін

шені капитан дәрежесіне өскен Нүгербеков І-ші Беларусь, 4-ші Украин және І-ші Прибалтика майдандарының құрамындағы бөлімдер сабында жау әскерімен жан алысып, жан берісе тау соққандай майдандасады, айғырдай тебісіп, бурадай шайнасады. Сол тау құлатар екпінімен Польша, Германия жерлерін басып өтіп, жаудың ордалы ұясы мен апаны болған Берлинге жеңіс туын тігеді. Сол жерде майор шенінде Ұлы Жеңісті қарсы алады да әскери қызметін жалғастыра береді. Дон, Солтүстік Кавказ әскери округтарының дивизия штабтарында аса жауапты қызметтерді атқарады. Бақытжан Нүгербеков соғыс аяқталғаннан кейінгі үш жылдан соң, КСРО (СССР) Қарулы Күштері жоғары офицерлер мектебінің бір жылдық курсын тамамдап, білікті әскери маман атанады. 1948 жылдың күзінде Түркістан әскери округінің автомобиль істері бойынша 1-ші бөлімінің аға офицері болып қызмет етеді де, келесі жылы подполковник шеніне қол жеткізеді. Көп ұзамай осы округтың 71 таулы атқыштар дивизиясы автомобиль мектебінің бастығы лауазымына жоғарылатылады да, 1957 жылдың 26 қазанында әскери жарғы талабы бойынша запасқа шығады.

БЕЙБІТ КҮН ҚҰШАҒЫНДА

Туған жері Бөрлітөбе ауданының Лепсі станциясында жол бөлімі инженері болып, әскери өмірден кейінгі тұрмыс-тірлігін бастайды. Партияның шешімімен «Прибалхаш» кеңшарының (совхозының) бас инженері қызметіне жіберіледі. Ондағы шаруашылықты ретке келтіріп, жолға қойғаннан кейін Үштөбедегі Қаратал аудандық тұрмыс қажетін өтеу комбинатының директоры, Үштөбе киіз үй фабрикасының шебері, инженері, кадр бөлімінің инспекторы және осы қаладағы № 160 теміржол машина станциясында (ПМС) инженер қызметтерін абыроймен атқарады. Оның өнегелі өмірін көзбен көріп, ізін басқан Қаратал өңірінің байлығын арттыруға толымды үлес қосқан алымды да, шалымды ағаларымыз Балтабай Нұрғабылов, Төкен Құсмолданов, Қанапия Берлінбаев, Әділ Исабеков, Михаил Гвак сынды жақсы-жайсаңдарымыз о кісі туралы жылы лебіз білдіріп, еңбекқорлығына, қарапайымдылығына, табандылығына, кішіпейілдігіне, шыншылдығына, турашылдығына, адалдығына сүйсінген.

Балаларының айтуында әкелері соғыс туралы әңгіме қозғауды қаламаған, бірақ ауладағы ойнап жүрген балалардың қуанышты жүздерін, сыңғырлаған күлкілерін, ән салған дауыстарын естіп, «Босқа соғыспаған

екенбіз...» деп, өзінен-өзі күбірлейтінін естіп қалады екен.

Ардагер отан алдында атқарған борышын, елге сіңірген еңбегін бұлдап, ешқашан теріс мінез көрсетпеген, жағымсыз қылықтардан аулақ болған.

Ол екі бірдей «Қызыл жұлдыз» орденінің иегері, ІІ-ші дәрежелі Отан соғысы ордендері мен «Ерлігі үшін», «Варшаваны азат ету», «Берлинді алу», «Жауынгерлік айбын», «Ерен еңбегі үшін», Жеңістің мерекелік медальдарымен қатар, жоғары басшылықтың есебі жоқ, сан-алуан «Алғыс хаттары», «Мақтау қағаздарымен» марапатталған.

Сөз соңын түйіндесем, ел басына күн туған қатерлі шақта майдан даласында ерліктің озық үлгісін көрсеткен жеңіс қаһарманы соғыс салған зардаптан 63 жасында дүниеден озды. Бүгінде марқұмның өмірі артта қалған балалары Қуатжан, Қанатжан, Жанар, Мира және Гүлмирамен жалғасуда. Олардан 10 немере, 12 шөбере өніп-өсіп, «Біз ата аманатына берік боламыз, жау біткенге қырандай шүйілеміз» деп, көк шалғындай жайқалып өсіп келеді. Олардың, алар асулары, шығар таулары биік болғай!

МАЙДАНДАҒЫ БАЙЛАНЫС ШЕБЕРІ

1918 жылы Сталин (Кәппе) колхозында қарапайым шаруа адамының отбасында дүниеге келген Омарбек Бекешев Үштөбе станциясында, сол кездегі № 15 мектептің ғимаратында орналасқан Қаратал аудандық партия комитетінде, қатардағы көп қызметтің бірін атқарып жүргенінде (мамандығы ветеринар-санитар) сауыта-шамалы болғандығынан болар, 1939 жылдың тамыз айында Жаркент өңірінде орын тепкен білім шыңдау курсының үш айлық оқуына жіберіледі.

Сол ошақтан әскер сапына алынып, үш жылдық отан қорғау борышын өтеуге жауынгерлер қосынына тартылады. Содан, ауылға қайтпастан, үй-ішін көрместен, ағайын-туыс, жолдас-жорамен қоштаспастан, керек-жарағын дорбасына салып, өз қатарластарымен соғыс өрті тұтанған батысқа бет алады...

Содан соғыстың соңына дейін артилериялық дивизияның құрамында жауапты қызметті абыроймен атқарады.

МАЙДАН ДАЛАСЫНДАҒЫ ОМАРБЕК

Аласа бойлы, ақ сары жүзді, қошқар мұрынды, ер көңілді Омарбек ағамыз бөлін бекем буып: «Жасым бар 23-те жасырмаймын, басымнан дүние сөзін асырмаймын, басымнан дүние сөзі асып кетсе, сен түгіл патшаға да бас ұрмаймын»,- деп асау мінез таныта, соғысқа аттанса да көп пенденің бірі болғандықтан, «ердің басы не көрмес, анадан туып өскен соң» деп, «не салса да тағдырдың жазғанына көнді» деген ұстаныммен, майдан отына шарпылады. Басқалардан қыр асып, ұзап кетпей, көптен де адаспай, шаңнан да қалыспай,

жау біткенмен қаймықпай айқасады.

Майданда ұрыстың онды шешім табуы байланысшылардың іс-қимылына, әрекетіне тікелей байланысты болды. Байланыстың үзілуі басқару тетігінің істен шығуына әкеп соқтырды, сондықтан да оны тез арада қалпына келтіру керек болды. Сол үшін де байланысшылар ұрыс алаңдарында бастарын оққа тігіп, ерліктің озық үлгісін көрсетті. Бораған оқтың астында желіні жалғау, қалпына келтіру қияметтің қиыны еді. Кейде үзілген сымды таба алмай айнала төңіректі шыр айналып, сиырдай шиырлаған кездер, өзара мүйізdeskен сәттер аз болмаған.

Кейбір оқыс жағдайларда байланысшы қатермен өзі жалғыз бетпе-бет қалған, ондайда алған бетінен қайтпайтын, қайсар мінезді қазақ солдаты Омарбек батыр «тәуекелшіл ер жігіт, адаспай жүріп жол табар» деп, өзі шешім қабылдап, тығырықтан шығудың жолын іздеген. Қара жермен жыландай жорғалап барып, байланысты қалпына келтірген. Бұдан, қараталдық ер шарғыға оралған сым желісін соғыс барысында қанша шақырымға дейін тартты екен деген ойға қаласың?

МАРАПАТ АҒЫНЫ

Волга бойынан Европаның сан қалаларын басып өтіп, Берлинге дейін барған кейіпкеріміз фашистермен қиян-кескі шайқаста жанқиярлық ерлік, төзімділік және ержүректілік танытқаны үшін 2-ші дәрежелі ҰОС орденімен (№ 6566375) наградталады. Соғыстың алғы шебінде үздік ұрыс қимылдарымен көрініп, қайсарлықпен айқасқан, ерліктің ерен үлгісін көрсете білген ефрейтор Бекешев 1944 жылдың соңында «Жауынгерлік қызметі үшін», 1945 жылдың 24 наурызында «Ерлігі үшін», 1945 жылдың маусымында «Будапешті алғаны үшін», 1946 жылдың сәуір айында «Германияны жеңгені үшін» медальдарын кеудесіне тағады. Бұдан бөлек Жеңістің мерекелік медальдарын да еншісіне жазады.

Жоғары Бас Қолбасшы Сталиннің қойған қолымен берілген «Алғыс хаттар»: Европа елдерінің Сегед қаласы үшін, Сенечфексреар және Бичне, Сольнок қалалары үшін, Дунай өзеніне өткел салуда, Запорожье қаласын азат етуде, Бендеры қаласының оңтүстік аймағын бұзып өтуде, Венгрияның Залаэгерсег және Несталь қалалары үшін берілгенін сарғайған әріптері өше бастаған әскери құжаттарды оқи отырып білдім.

БЕЙБІТ ӨМІР

«Елің үшін еңбек қыл, отыра берме берме керге» деп, Омекең еңбек майданына араласады. Қосағы Тұрғанмен он бір бала сүйіп, тәрбиелейді, қатарынан қалдырмайды. Олардың бүгінде жетеуі (3 ұл, 4 қыз) халық шаруашылығының әр саласында жемісті еңбек етуде.

Үлкен ұлы Ғалымбек әке жолын қуып, ақ басты, асыл тұқымды қызыл сиыр бақты. Жаны жомарт, пейілі кең азамат қолында тұрғанында талай жоқ-жітікке көмектесіп, әке аманатын орындады. Құлыншақ ақынның: «Жаз ағын, қыс омыртқасын өзі жесе, көріп пе едің сол жанның жарығанын. Жаз ағын, қыс омыртқасын мейман жесе, көресің бақ-қыдырдың дарығанын» деген өлең жолдары Ғалымбек бауырымызға қаратып айтылғандай. Барымен көппен бөлісіп, Қараталдың көк орай шалғынына бие байлап, қазы-қарта шайнаған ол, мал өсіріп, ой мен қырды төрт-түлікке толтырды.

Иә, 1418 күнге созылған қанды қырғын миллиондаған адамның өмірін қиды. Елі мен жері үшін жанын пида еткен қаншама боздақ туған жеріне оралмай майдан даласында көмусіз қалды, ал аман келгендері соғыс салған зардапты ұмыта алмай, құса болды.

Оларды еске түсіру бүгінгі біздер және болашақ ұрпақ үшін парыз болғандықтан мен де қолыма қалам алып, өшпес ерлікті қағаз бетіне түсірдім.

**Жексенбек СҰЛТАНБЕКОВ
Үштөбе қаласы**

7 МАМЫР – ОТАН ҚОРҒАУШЫЛАРЫ КҮНІ

ОТАНСҮЙГІШТІККЕ ТӘРБИЕЛЕУ ОРТАҚ МІНДЕТІМІЗ

ОТАНҒА ДЕГЕН СҮЙСПЕНШІЛІК, ОТАН ҮШІН БАРЛЫҚ ҚИЫНДЫҚҚА ДАЙЫН БОЛУ ҮШІН «ОТАНСҮЙГІШТІК» ДЕГЕН ҰҒЫМ ҒАСЫРЛАР БОЙЫ ЖИНАҚТАЛҒАН ЕҢ ТЕРЕҢ СЕЗІМДЕРДІҢ БІРІ. ОТАНҒА ДЕГЕН СЕЗІМ БОЛМАСА, ПАТРИОТ БОЛУ МҮМКІН ЕМЕС. БІЗДІҢ АТА-БАБАЛАРЫМЫЗ ОТАНЫН ШЕКСІЗ СҮЙІП, ОНЫ БАРЛЫҚ ЖАУЛАРДАН НАЙЗАНЫҢ ҰШЫМЕН, БІЛЕКТІҢ КҮШІМЕН ҚОРҒАП ҚАЛЫП, БҮГІНГІ ҰРПАҚҚА СЫЙ РЕТІНДЕ ҰСЫНҒАНЫН МАҚТАНЫШПЕН АЙТА АЛА-МЫЗ. «ОТАН - ОТ БАСЫНАН БАСТАЛАДЫ» ДЕЙДІ ХАЛЫҚ ДАНАЛЫҒЫ. ДЕМЕК, БАЛА ТӘРБИЕСІ-ОТАН МЕН ЕЛ МҮДДЕСІ. БҮГІНГІ ӨСКЕЛЕҢ ҰРПАҚҚА ҒАЛАМДАСТЫРУ ДӘУІРІНДЕ ӨЗ ХАЛҚЫНЫҢ ТӨЛ МӘДЕНИЕТІ, ТІЛІ МЕН САЛТ-ДӘСТҮРІН ӘР ОҚУШЫНЫҢ БОЙЫНА СІңІРЕ ОТЫРЫП, ОТАНСҮЙГІШТІККЕ БАУЛУ ҚАЗІРГІ ТӘРБИЕ ЖҮЙЕСІНІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ ЕКЕНІ ДАУСЫЗ. БҰЛ ЖАЙЫНДА ПРЕЗИДЕНТІМІЗ Қ.К.ТОҚАЕВ ТА ҮЗДІКСІЗ ЕСКЕРТІП КЕЛЕДІ.

Мәселен, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев үстіміздегі жылдың наурыз айында Ұлттық құрылтайдың IV отырысында сөйлеген сөзінде: «Ашығын айтсақ, бала оқыту ісінде бұған дейін білімге көбірек назар аударылды. Ал ұрпақ тәрбиесіне қатысты жүйелі ұстаным болған жоқ. Бұл салаға тиісті деңгейде көңіл бөлінбей келді. «Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы». Сондықтан біліммен қатар тәрбиеге айрықша назар аудару өте маңызды. Балтыр

мектептерде «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы қолға алынды. Бағдарламаны қабылдау – істің басы ғана. Енді жаңарған құжатты еліміздегі барлық мемлекеттік білім ошағына енгізу керек. Оны алдағы уақытта жекеменшік мектептер де басшылыққа алуға тиіс. Себебі тәрбие жұмысы балаларды түгел қамтуы қажет. Сонда ғана бұл бастама жалпыұлттық ауқымға ие болады. Жобаның түпкі мақсаты – отаншыл, білімді, жасампаз ұрпақ тәрбиелеу. Мұның бәрі – адал азаматқа тән қасиеттер», - деп атап

көрсетті. Сондықтан да осы айтылғанды ескере отырып жас ұрпақты Ота-нын сүюге, ол үшін аянбай қызмет етуге, елжандылық пен ерлікке тәрбиелеу - біздің басты міндетіміз болмақ. Бір сөзбен айтқанда, жа-старды отансүйгіштікке тәрбиелеу баршамыздың ортақ борышымыз. Бұл тұрғыда аға ұрпақ өкілдері мен алдыңғы толқын ағаларымыздың атқаратын рөлі орасан болуға тиіс. Міне, бүгін тойланып отырған Ұлы жеңістің сексен жылдық мерей-тойына байланысты жарияланып

жатқан мақалалар мен көрсетіліп жатқан кинофильмдерінен біздің халқымыздың өшпес ерлігінің үлгісінен өнеге алып, отаншылдыққа рухтану өскелең ұрпаққа аса қажетті сабақ деу-ге де болады. Ел басына күн туғанда қабырғасы қатайып, бұғанасы бекімеген өрімдей жас жігіттер мен қыздардың да сүйікті Отанын, туған жерін жаудан қорғау үшін еріктілер қатарында майданға аттандығының еріктілер қатарында майданға аттандығының өзі сол кездегі жастардың бойындағы

отаншылдық сезімінің қандай жоғары болғанын аңғартып тұрған жоқ па. Ендеше тәуелсіздігіміздің тірегі - білімді әрі саналы, парасатты, жан-жақты мәдениетті, еліміздің еңсесін өркениетке жетелейтін патриот азаматтар тәрбиелеу мектеп пен ата ананың ортақ борышы болуға тиіс.

Махамбет МОЛДАБАЕВ,
Жетісу облысының
қылмыстық істер жөніндегі
мамандандырылған
ауданаралық сотының
бас маманы.

АСЫЛ ҚАЗЫНА

ӨЗГЕ ТІЛДІ БІЛСЕН ДЕ, ӨЗ ТІЛІНДІ ӨГЕЙСІТПЕ

Қазіргі кезде мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту жолында елімізде іргелі істер атқарылып жатқаны даусыз. Мемлекет тарапынан қамқорлықтың бәрі көрсетіліп жатыр. Енді соны ілгері бастыру біздің әрқайсымызға тікелей байланысты екенін де естен шығармағанымыз абзал. Мемлекеттік тілдің мәртебесін арттыру жолында өзіндік үлес қосу баршамызға ортақ міндет екені айдан анық.

Сонымен қатар, бүгінгі өркениетті заманымызда жастарымыз үшін көп тілді меңгеру өмір талабы болып отырғаны құпия емес. Бұл өзінен өзі түсінікті мәселе ғой. Себебі, қазір жастардың шет елдерге барып білімін жетілдіруге ерік берілген және кеңінен жол ашылған. Жастар өз қалауы бойынша таңдаған елдің жоғары оқу орнына түсіп, қалаған мамандығын алып шығуға мүмкіндік ашылған. Оның үстіне туристік жолдамалар бойынша да, түрлі спор жарыстарына қатысу үшін шетел асып, сапарға шығып отыратын кездер де аз емес. Сондықтан осындай жағдайларда өзге елдің тілін меңгерген жа-стар үшін жат жұртта да қиындық тумайты-ны белгілі. Бұл туралы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Алматы облысына сапары барысында «Әлем халықтарының жақсы қасиеттерін бойға сіңіріп, озық үрдістерін үйрену үшін тіл білу қажет. Ба-баларымыз «Жеті жұрттың тілін біл, жеті түрлі ілім біл» деп айтқан. Шын мәнінде, жастар неше тіл білсе, алдынан сонша елдің есігі айқара ашылады. Бұл туған еліңнің мүддесіне қызмет ету үшін қажет. Дегенмен, ең алдымен, жастарымыз ана тілін – қазақ тілін білуі керек» деп қадап айтқан болатын.

Осының өзінен ақ, алдымен мемлекеттік тілді меңгеу әрбір азаматтың асыл парызы болуы керек екені айдан

анық көрініп тұр емес пе. Ол үшін тілді меңгеру әрбір отбасынан басталары аян. Баланы тал бесіктен бастап, ана тілінде сөйлеуге дағдыландырса нұр үстіне нұр болар. Ол үшін алысқа бармай-ақ, әркім өз отбасынан бастаса да қазақ тілін меңгергендердің қатарын арттыра түсуге қомақты үлес болып табылар еді.

Енді мемлекеттік тілдің қолдану ая-сын кеңейту арқылы оның мәртебесін арттыруға барлық мүмкіндік жасалған. Алайда, соған қарамастан жасан-ды қолбайлаулардың салдарынан бұл тұрғыда олқылықтар да жол беріліп келе жатқаны жасырын емес. Мәселен, сот отырыстарында орысшаға шорқақ қазақ азаматтардың арыздарын орыс тілінде жазып, ал істі қарау барысында аударма-шы тағайындауды сұрататын жағдайлар кездесіп жатады. Оның мұндай қадамға бару себебін анықтай келе, өзі қазақ бола тұра орыс тілінде таптаурын тәсілмен жа-зып үйреніп қалған тергеушінің немесе қорғаушының ықпалымен орыс тілінде жазуға келіскені анықталып жатады. Сондықтан мемлекеттік тілде жүргізілетін істердің үлесін арттыра түсу үшін осындай жасанды кедергілерді жойған абзал.

Бақыткүл МАДЫБЕКОВА,
Текелі қалалық соты әкімшісінің
басшысы.

МАМАН МІНБЕРІ

ҚАРЫЗГЕРГЕ МІНДЕТТІ ТҮРДЕ ХАБАРХАТ ЖОЛДАНАДЫ

Жеке сот орындаушылары - мемлекеттің белгілеген міндеттерін іске асырушылар. Бізде сот актісін міндетті түрде орындалу керек деген қағида бар. Егер қандай да бір тұлға мемлекеттің немесе басқа бір адамның құқықтарын шектесе, оны қалпына келтіріп, құқықтарының бұзылуына жол берілмеу керек. Осы тұрғыдан қарағанда жеке сот орындаушылардың қызметі өрине тиімді.

Ал енді қызмет ерекшеліктеріне ке-лер болсақ, жеке сот орындаушылар өзінің қызметін ҚР Әділет департаменті берген мемлекеттік лицензиясы негізінде жүзеге асырады. Өкінішке орай, борышкер азаматтардың ісі жеке сот орындаушысына түсіп, атқарушылық іс жүргізу қозғалғаннан кейін борышкерлердің жауапсыздығының, тіпті кейде айла-шарғыларының салда-рынан көптеген кедергілер туындап жата-ды. Сондай жағдайлардың бірі «Жеке сот орындаушысы хабарлама жіберген жоқ, шығарылған қаулы туралы бейхабармыз» деген желеумен борышкерлердің сотқа жүгініп, уақытты созбалаңға салып жататы-ны. Сондықтан бүгінгі шағын мақаламызда атқарушылық іс жүргізуге қатысушыларды атқарушылық әрекеттер және мәжбүрлеп орындату шаралары туралы хабархат-пен хабарландырылуы жайлы түсінік бере кетуді жөн көрдік.

Атқарушылық құжат дереу орындалуға жататын жағдайларда, сондай-ақ, мүлікке тиым салу және өзге де қамтамасыз ету шараларын қабылдау кезінде сот орындаушысы атқарушылық әрекеттер жасауға және атқарушылық іс жүргізуге қатысушыларды бұл туралы алдын ала хабардар етпей, мәжбүрлеп орындату ша-раларын қабылдауға құқылы. Сот орында-ушысына не атқарушылық әрекеттер жаса-латын жерге шақырулар шақыру қағазын жіберу арқылы жүзеге асырылады.

Шақыру қағазын, хабарды, сот орындаушысының хабарламалары мен

процестік құжаттарын жеткізу және тап-сыру «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 2 сәуірдегі № 261-IV Заңының 28-бабына сәйкес келесідей тәртіппен іске асыры-лады. Атап айтқанда, Шақыру қағазы, ха-бар, сот орындаушысының хабарламасы және (немесе) процестік құжаттары почта арқылы жеткізіледі немесе сот орындау-шысы оларды жеткізуді тапсырған адам жеткізеді және аумақтық бөлімге неме-се жеке жеке сот орындаушысының кеңсесіне қайтарылуға тиісті, қолына тапсырылғаны туралы хабарландыруға қолы қойғызылып, адресаттың жеке өзіне тапсырылады. Егер шақыру қағазы, хабар, сот орындаушысының хабарламасы және (немесе) процестік құжаттары өзге байланыс түрімен жеткізілсе, онда оларды адресатқа жеткізу күні мен уақыты белгіленген тәсілмен тіркеледі. Ұйымға арналған шақыру қағазы, хабар, сот орындаушысының хабарламасы және (немесе) процестік құжаттары ұйымның қызметкеріне тапсырылады, ол тапсыру ту-ралы хабарламада өзінің тегін, аты-жөнін, лауазымын, алған күні мен уақытын көрсете отырып, шақыру қағазын, хабарды, сот орындаушысының хабарламасын және (не-месе) процестік құжаттарын алғаны жөнінде қол қояды.

Жадра ИСАБЕКОВА,
Жетісу облысы атқарушылық
округінің жеке сот орындаушысы.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ

ӘЛЕУМЕТТІК ДЕРТПЕН КҮРЕСКЕ ӘРКІМ ҚАТЫССА...

Жалпы сыбайлас жемқорлықпен күрес жұртшылықпен бірлесіп жұмыс жүргізгенде нәтижелі болатынын өмірдің өзі көрсетіп отыр. Сондықтан әркім заң талабын бұзбаса, не болмаса өзгенің құқық бұзушылығына жол бермеуге әрекет етсе істің ілгері басары даусыз. Соған байланысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жолында қарапайым халықтың құқықтық сауатын ашу және жемқорлықтың көз келген көрінісіне мүлдем төзбеушілік жағдайын қалыптастыру арқылы сы-байлас жемқорлықпен күреске белсенді түрде тарту қолға алынуда. Бұл тұрғыда айтарлықтай жұмыстар атқарылуда.

Сот жүйесінде де сыбайлас жемқорлықтың алғышарттарын барын-ша азайту мақсатында пәрменді шаралар қабылданауда. Ең бастысы сот процестері онлайн-режимге ауыстырылды. Істерді ав-томатты бөлу алгоритмінде айла-шарғы жасау мүмкіндігі жойылды. Сонымен қатар, кейінгі жылдары судьяларды іріктеу және

бағалау жүйесі жақсартылды. Облыстық және оларға теңестірілген соттарда судьяның әдеби жөніндегі комиссиялар жұмыс істейді, Жоғарғы Соттың жанындағы Соттардың қызметін қамтамасыз ету департаментінің ішкі қауіпсіздік және соттарда сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бөлімі құрылды.

«Татуластырушы судья» лауазымы

енгізілді, бұл соттарға жүктемені үш есе азайтты: істердің жартысына жуығы тату-ласумен аяқталуда, тараптар сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтып, дауды өздері шешуде. Заң үстемдігі қағидатын сөзсіз қолдану мақсатында, халықаралық бизнестің азаматтық және коммерциялық дауларын жедел шешу үшін ерекше құқықтық режим шеңберінде жұмыс істейтін «Астана» халықаралық қаржы орталығының Тәуелсіз соты құрылды.

Азаматтардың конституциялық құқықтарын сақтау кепілдіктерін күшейтуге, жазалаудың бұлтартпастығына және сыбай-лас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған қылмыстық процестің үш буынды моделі енгізілді. Әкімшілік рәсімдік-процестік

кодекстің қабылдануына орай жария-құқықтық дауларды қарау кезінде жеке және заңды тұлғалардың құқықтарын қорғаудың тиімді тетіктері енгізілді, сондай-ақ билік органдарының шешімдер қабылдау процесіне азаматтардың қатысу кепілдіктері күшейтілді.

Әлеуметтік дертпен күреске әркім қатысса ғана сыбайлас жемқорлықтың түбіріне балта шабуға болады. Мұның бәрі елімізде құқықтық мемлекеттің іс жүзінде орнауына, заңның үстемдігіне, әр адамның қауіпсіз өмір сүруіне, қоғамдық тәртіптің нығаюына, әлеуметтік ахуалдың жақсаруына, ең бастысы ұлттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және тұрақты дамуға жеткізеді.

Бақыт ЖАПАРОВА,
Текелі қалалық сотының бас маманы.

ЗАКОН

УЖЕСТОЧЕНЫ НАКАЗАНИЯ ЗА БЫТОВОЕ НАСИЛИЕ

ЧТО ОЗНАЧАЕТ ПРОФИЛАКТИКА БЫТОВОГО НАСИЛИЯ, ЭТО – КОМПЛЕКС ПРАВОВЫХ, ЭКОНОМИЧЕСКИХ, СОЦИАЛЬНЫХ И ОРГАНИЗАЦИОННЫХ МЕР, ОСУЩЕСТВЛЯЕМЫХ СУБЪЕКТАМИ ПРОФИЛАКТИКИ БЫТОВОГО НАСИЛИЯ, НАПРАВЛЕННЫХ НА ЗАЩИТУ КОНСТИТУЦИОННЫХ ПРАВ, СВОБОД И ЗАКОННЫХ ИНТЕРЕСОВ ЧЕЛОВЕКА И ГРАЖДАНИНА В СФЕРЕ СЕМЕЙНО-БЫТОВЫХ ОТНОШЕНИЙ, ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ И ПРЕСЕЧЕНИЕ БЫТОВОГО НАСИЛИЯ, А ТАКЖЕ НА ВЫЯВЛЕНИЕ И УСТРАНЕНИЕ ПРИЧИН И УСЛОВИЙ, СПОСОБСТВУЮЩИХ ИХ СОВЕРШЕНИЮ.

С 16 июня прошлого года ужесточены наказания за преступления против женщин и детей. Согласно новому закону, часть 3 статьи 99 Уголовного кодекса (УК) претерпела изменения: теперь за убийство малолетнего - ребенка до 14 лет - предусмотрен пожизненный срок. Раньше по этой статье давали до 20 лет лишения свободы.

Также пожизненное заключение вводится за педофилию. Альтернативного наказания за изнасилование ребенка не будет.

За приставания (предложения, прикосновения) сексуального характера к детям, не достигшим 16 лет, предусмотрено наказание в виде штрафа до 200 МРП (738 400 тенге в 2024 году), общественных работ до 200 часов либо ареста на срок до 40 суток. Нормы предусмотрены в статье 121-1, которой ранее не было в УК.

За умышленное причинение тяжкого вреда здоровью больше не будет условного срока, то есть наказания в виде ограничения свободы. Отныне преступление будет караться лишением свободы на срок от 3 до 8 лет.

Аналогичное решение принято по

статье 107 - «Умышленное причинение средней тяжести вреда здоровью». Ограничение свободы исключается, предусматривается лишение свободы на срок от 2 до 3 лет.

Вводится наказание за умышленное причинение легкого вреда здоровью, например, ссадин, царапин, ушибов или вывихов. Минимальное наказание - штраф 200 МРП (738 400 тенге в 2024 году), максимальное - ограничение/лишение свободы на срок до 2 лет.

Статью 109-1 «Побои» спустя 7 лет вернули из Кодекса об административных правонарушениях (КоАП) в Уголовный кодекс. Минимальное наказание за нанесение побоев или совершение иных насильственных действий, причинивших физическую боль, но не повлекших причинение легкого вреда здоровью, - штраф в размере 80 МРП (295 360 тенге в 2024 году), максимальное - штраф в размере около 100-200 МРП (369 200-738 400 тенге в 2024 году) либо общественные работы от 100 до 200 часов, или арест до 50 суток.

Саят БАЙМУХАНОВ,
ведущий специалист **Текелийского городского суда.**

ГЕНДЕР

ВЕДЕТСЯ ЦЕЛЕНАПРАВЛЕННАЯ РАБОТА

Понятие «гендерное равенство» появилось благодаря экспертам ООН, и сейчас его активно обсуждают не только развитых странах, но и в развивающихся государствах третьего мира. Таким образом, гендерное равенство - это равное сходство и различия общества среди мужчин и женщин. Гендерная политика — это государственная и общественная служба, направленная к достижениям равенств мужчин и женщин, в общественно-политической жизни занимает особое место в структуре гармонизации состояния. Особенности В 70-х годах XX столетия гендерное равенство воспринималось только как получение женщинами равноправия в политической, социальной и экономической жизни, и отсутствие дискриминации представительниц прекрасного пола по отношению к мужчинам. А в самом деле гендерное равенство во всех сферах общественной жизни, гендерное понятие защищает личностные особенности не только женщин, но и мужчин. Независимо от пола, гражданам предоставляются одинаковые права при трудоустройстве, они успешно сочетают семейную жизнь и карьеру.

Особое внимание уделяется вопросам защиты женщин от насилия. В системе Министерства внутренних дел Республики Казахстан действуют специальные подразделения по борьбе с проявлениями насилия в отношении женщин. Постановлением Правительства Республики Казахстан от 12 марта 2001 года № 346 утверждены Правила организации взаимодействия государственных органов, организаций и общественных объединений, занимающихся проблемами насилия в отношении женщин.

В 2003 году принят Закон Республики Казахстан «О внесении дополнений в Уголовный кодекс Республики Казахстан», касающийся вопросов борьбы с незаконным выездом и нелегальной миграцией с целью последующей сексуальной или иной эксплуатации. Внесены изменения и дополнения и в другие законодательные акты Республики Казахстан, направленные на борьбу с трафиком. Выполнена частичная гендерная экспертиза Уголовного и Уголовно-процессуального кодексов Республики Казахстан. Проводятся информационно-пропагандистские кампании по борьбе с насилием и трафиком в отношении женщин и детей. Вместе с тем предстоит еще многое сделать для достижения реального гендерного равенства в стране.

Концепция Гендерное равенство, особенности которого прописаны в нормативных актах ООН, предусматривают, что народы отдельно взятых стран должны пересмотреть «устаревшие» ценности и взгляды.

Әділет ДӘУЛЕТҰЛЫ,
ведущий специалист **Талдықорганского городского суда.**

ОБРАЗОВАНИЕ

КОГДА ШКОЛЬНИКИ УЙДУТ НА ЛЕТНИЕ КАНИКУЛЫ

2024–2025 учебный год завершится раньше для казахстанских школьников. В этом году последний учебный день состоится 23 мая, передает Tengri Education.

Как сообщили в Министерстве просвещения, официальная дата окончания учебного года приходится на воскресенье, 25 мая. Поэтому последний учебный день во всех школах страны будет 23 мая, когда состоится единый классный час «Білімім — Отаным». После этого школьников ждут долгожданные летние каникулы, которые ориентировочно продлятся до 1 сентября.

«Более 3,9 миллиона школьников по всей стране подведут его итоги. Для свыше 217 тысяч одиннадцатиклассников это завершение станет символическим прощанием со школьной скамьей», — отметили в Министерстве просвещения.

Экзамены: расписание и важные даты

После завершения учебного процесса учащихся 9-х и 11-х классов ждут государственные экзамены. Министерство уже утвердило расписание, чтобы семьи могли спланировать лето без сюрпризов.

Для учащихся 9-х (10-х) классов:

- 29 мая — письменный экзамен по математике;
- 2 июня — письменный экзамен по казахскому или русскому языку и родному языку для школ или классов с уйгурским, таджикским, узбекским языком обучения;
- 5 июня — экзамен по предмету по выбору;
- 10 июня — экзамен по казахскому и литературе в школах или классах с узбекским, уйгурским, таджикским, русским языком обучения и по русскому языку и литературе в школах или классах с казахским языком обучения.

Для учащихся 11-х (12-х) классов:

- 30 мая — устный экзамен по истории Казахстана;
- 4 июня — письменный экзамен по алгебре и началам анализа;
- 9 июня — экзамен по казахскому или русскому языку и родному языку для школ или классов с уйгурским, таджикским, узбекским языком обучения;
- 12 июня — экзамен по предмету по выбору;
- 16 июня — экзамен по казахскому и литературе в школах или классах с узбекским, уйгурским, таджикским, русским языком обучения и по русскому языку и литературе в школах или классах с казахским языком обучения.

Выпускные

Торжественные мероприятия для выпускников 11-х классов пройдут 23 или 24 мая, в зависимости от решения администрации конкретной школы. При этом Министерство просвещения настоятельно рекомендует соблюдать умеренность и не устраивать пышных праздников.

В целях обеспечения безопасности и равных условий для всех школьников не рекомендуется организация пышных мероприятий, сбор денежных средств, выезды на автомобилях и иные формы празднования, выходящие за рамки школьного формата, - напомнили в ведомстве.

Новый учебный год

После сдачи экзаменов ученики отправятся на заслуженные каникулы. Основной период летнего отдыха продлится ориентировочно до 1 сентября, когда начнется новый учебный год. Для многих это будет очередной этап обучения, а для выпускников — старт взрослой жизни.

Министерство просвещения порекомендовало родителям заранее обсудить с детьми планы на лето, обеспечить досуг и позаботиться о безопасности, особенно в период отпусков и поездок.

МАРАПАТ

ОБЛЫС ӘКІМІ ЖЕҢІМПАЗДАРДЫ ҚҰТТЫҚТАДЫ

Газетіміздің өткен санында ел чемпионы Талдықорғанның «Жетісу» клубының волейболшы қыздары Филиппиннің Пасиг қаласында өткен І Азия чемпиондар лигасында (осыған дейін Азия клубтар арасындағы чемпионат болатын) қарсыластарына дес бермей жеңімпаз атанып, «алтыннан алқа» таққандары жайлы оқырмандарды хабардар еткен болатынбыз. Жетісулық ұжым талдықорғанға оралғанан кейін облыс әкімі Бейбіт Исабаев волейбол орталығына арнайы барып, «Жетісу» әйелдер волейбол командасын жеңісімен құттықтап, құрмет көрсетті, - деп хабарлады облыс әкімінің баспасөз қызметі.

— Сіздер еңбекқорлықтарыңыздың, кәсібиліктеріңіздің және ұжымдық рухтарыңыздың арқасында жұдырықтай жұмыла отырып, алдымен Қазақстан чемпионы атандыңыздар, сосын ҚР Кубогын тоғызыншы рет иемденіп, ал, Суперкубокты төртінші мәрте жеңіп алдыңыздар. Енді, міне, клуб тарихында тұңғыш рет Азия Чемпиондар Лигасының «алтын тұғырына» көтеріліп отырсыздар.

Бірлескен күш-жігеріңізбен еңбекқорлығыңыздың, кәсібилігіңіздің және командалық рухыңыздың арқасында сіз алдымен Қазақстан чемпионы болдыңыз, ҚР чемпионаты мен Кубогын тоғызыншы рет, ал Суперкубокты төртінші рет жеңіп алдыңыз. Ал енді клуб тарихында алғаш рет Азия Чемпиондар Лигасының «алтынын» жеңіп алды. Бұл сіздердің әрқайсыларыңыздың жалықпай жаттығуларыңыздың,

қайсарлықтарыңыз бен табандылықтарыңыздың нәтижесінде қолға келген толағай табыс. Баршаларыңызды, клуб басшылығы мен жаттықтырушыларын осы жарқын және сенімді жеңіспен тағы да құттықтаймын!, - деді Б.Исабаев клубтың барлық жаттықтырушылар құрамына шынайы алғысын білдіре отырып.

ҚР Туризм және спорт министрлігі Спорт және дене шынықтыру істері комитеті төрағасының орынбасары Нұрлан Есембаев та құттықтау сөз сөйлеп, «Жетісу» әйелдер волейбол командасының ел спортын дамытуға қосқан үлесін атап өтті:

— Жетісу облысында волейболды дамыту және республикалық және халықаралық жарыстарға сапалы дайындық үшін барлық жағдай жасалған. «Жетісу» командасының спортшы қыздары өздерінің жетістіктерімен жас

ұрпаққа лайықты үлгі көрсетуде. Сіздердің жетістіктеріңізден үлгі алып, мыңдаған жас волейболшылар табысқа жетуге талпынатын болады, - деп атап өтті Н.Есембаев.

Мерекелік кездесу марапаттау рәсімімен жалғасты. Атап айтқанда, команда ойыншылары Мадина Бекет, Татьяна Никитина, Валерия Якутина, Кристина Аниконова, Наталья Борисенко «Құрметті спорт қызметкері» төсбелгілерімен марапатталды. Ал, Перизат Нұрбергенова,

Мария Сырыгина, Зарина Мубаракзянова «Спорт шебері» атағының төсбелгілері табысталды.

— Мен алғашқы айтулы спорттық жетістіктеріме «Жетісу» командасының құрамында қол жеткіздім. Командаластарым мен бірге Қазақстан кубогының, Суперкубогының иегерлері, ел чемпиондары атандық. Жеңісті жолы-

мыз жалғасып, енді Азия Чемпиондар Лигасының жеңімпаздары болдық. Жеңіс оңайлықпен келген жоқ. Лигаға қатысу барысында жаңа залға бойды үйреткенше алғашқы ойындарда оңай болған жоқ. Бірақ содан кейін бір-бірімізді жігерлендіріп, жаттықтырушымыздың, жанкүйерлеріміздің қолдауын сезініп, жеңіске сенімді түрде қол жеткіздік. Мен өзім

бала кезімнен волейболмен айналысамын, 4-5 сыныптан бастап ойнай бастадым және балалық құмарлығым менің сүйікті кәсібіме айналғанына өте қуаныштымын. Волейбол мен жалпы отандық спорттың дамуына өз үлесімді қосқанымды мақтан тұтамын, - деп ойын ортаға салды марапатталғандардың бірі Перизат Нұрбергенова.

Сүйсінерлігі сол, Азия Чемпиондар Лигасының қорытындысы бойынша «Жетісу» командасының капитаны Карина Денисова Азия Чемпиондар Лигасының ең құнды ойыншысы (MVP) және үздік шабуылшысы атанса, Валерия Якутина ең сенімді орталық тосқауылшысы, ал Дарья Шаргородская ең үздік байланыстырушы деп танылып, екеуі де турнирдің тандалған құрамасына енді.

Жетісулық қыздардың ендігі мақсаты күзде Тайландта өтетін клубтық әлем чемпионатында еліміздің намысын абыроймен қорғап қайтуға тастүйін дайындықпен бару үшін шеберліктерін одан әрі шыңдай түсу болып отыр.

Суреттер облыс әкімінің сайтынан алынды.

ФУТБОЛ

ТӨРТ ҰПАЙМЕН ТОП СОҢЫНДА КЕЛЕДІ

Футболдан Қазақстан біріншілігінің алғашқы айналымы бел ортадан ауып, командалар жеті турдың ойындарын да артқа тастады. Қазіргі кездегі турнир кестесіне назар аударар болсақ, өткен жылғы ел чемпионы Алматының «Қайраты» 20 ұпай жинап тағы да көш бастап келеді. Оны 17 балл еншілеген «Астана» өкшелеп келеді. Ал, он алты ұпайы бар «Ақтөбе» әзірше үшінші орынға жайғасқан.

Енді жерлестеріміз «Жетісудың» жағдайына тоқталатын болсақ, жұмсақтап айтқанда, көңіл көншітерлік емес. Жеті турда жетісулықтар жеңіске жетіп көрмеді. Тек қана төрт ойынды тең нәтежемен аяқтап, үш ойын-

да қарсыластарын жол берді. Оның ішінде, екі кезесуде «Астана» мен «Елімайдан» өз қақпарына жауапсыз үш доптан жіберіп, оңбай ұтылды. Өкінішке орай, талдықорғандықтар қарсыластар қақпасының кілтін таба алмай, әуреге түсуде. Бұған жеті ойынан кейін жетісулықтардың бір мәрте ғана доп соққаны дәлел болса керек. Соңы ойынында мамырдың 3-і күні турнир кестесінің жетінші сатысына орныққан «Туранмен» кездесті. Осы ойында әуірімдеп қорғанып жүріп, тең ойынға қол жеткізді. Өйткені, ойынның екінші таймында біздің бір футболшы дәрекі ойыны үшін алаңнан қуылды. Бір ойыншы артықтығын пайдаланып, алаң иелері жаппай шабуылға көшіп, «Жетісу» қақпасына қара бұлт төндірумен болды. Алайда, осындай қиын қыстау сәтте біздің қақпашымыз Максим Голубничий өте сенімді ойнап, өз қақпасына бірнеше голдан құтқарып қалды. Қалған ойыншылар да қорғанысқа көп көңіл бөліп, қақпашыға көмектесіп бақты.

Дей тұрғанмен, тек тең ойынды ғана қанағат тұтып, шабуылдың

нәтижелі болуын жолға қоймаса «Жетісудың» турнир кестесіндегі жағдайын жақсартуы мүмкін емес. Қазір он төрт команданың қатарында 11-орынды місе тұтып, төменгі топқа түсіп қалу аймағына тым жақын тұр.

Соңғы орындағы «Ұлытаудан» екі ұпай ғана озып тұр. «Бір айналдырса шыр айналдырады» демекші қызбалыққа салынып, төрешілердің атына сын айтып, жат мінез танытқаны үшін талдықорғандықтардың бас бапкері

Самат Смақов та алаң жиегінде қосалқы құраммен отырып, ойыншыларына басшылық ету құқынан төрт ойынға шеттелді. Бапкердің бұл айыбы енді екі ойыннан кейін ғана өтеледі. Демек, «Жетісудің» келесі Көкшениң «Оқжетпесімен» Талдықорғанда өткізетін кездесуінде де бас бапкер көрермендермен бірге отырып, ойын барысына қадағалауға мәжбүр болады. Осының өзі де «Жығылғанға жұдырық» емей мемене.

Дегенмен, жанкүйерлердің сүйікті командасының әлі де жеңісті ойындарымен қуантар деген үкілі үміттері сөне қойған жоқ. Сондықтан «Жетісу» жігіттері «Оқжетпесті» жеңіп, үш ұпай олжалап, турнир кестесіндегі жағдайын біршама жақсартпа түсер болса нұр үстіне нұр болар.

«Жетісу» Қазақстан чемпионатындағы келесі кездесуін ертең, сенбі күні өз алаңында Семейдің «Елімай» командасымен өткізеді. Бәлкім осы ойында жерлестеріміз алғашқы жеңісіне қол жеткізіп қалар деген үмітіміз де жоқ емес.

ФУТЗАЛ

«ЖЕТІСУ» ЖЕТІНШІ ОРЫНҒА ЖАЙҒАСТЫ

Шағын футболдан Қазақстан біріншілігінде 37 турдан кейін Алматының «Қайраты» мен Семейдің «Семей» командалары өзге тоғыз командадан көшілгері ұзап кетті. Әзірше топ басында 97 ұпайы бар семейліктер орнықса, олардан алматылықтар үш ұпай ғана қалып, екінші орында келеді. Ал, үшінші төртінші орындарға табан тіреген көш басындағы қос командадан 40 ұпайға қалып қойды. Осыдан-ақ, семейліктер мен алматылықтардың шеберліктерінің басымдығы айдан анық көрініп тұр.

Талдықорғанның «Жетісуы» да осы дүбірлі додаға біраз жылдан бері қатысып жүр. Жерлестеріміз біріншіліктің ортанқол командаларының қатарына жатады. Бүгінгі таңда жерлестерміз 35 ойыннан кейін 43 ұпай жинап, жетінші орынға тұрақтаған. Бұл дегеніміз чемпионаттың бірінші кезеңінің қорытындысы бойынша осы орнын сақтаса «Жетісу» жүлделі орындарға таласу үшін плей-офф кезеңіне жолдама алады деген сөз.

Соңғы кездесуінде «Жетісу» жігіттері 3-мамыр күні Шымкентте «Ордабасы» командасымен терезесі тең ойын өрнегін көрсетіп, 2:3 есебімен ұтылуға мәжбүр болды. Енді келесі ойынын өз алаңында ертең 10-мамыр күні елорданың «Астана» командасымен өткізеді.

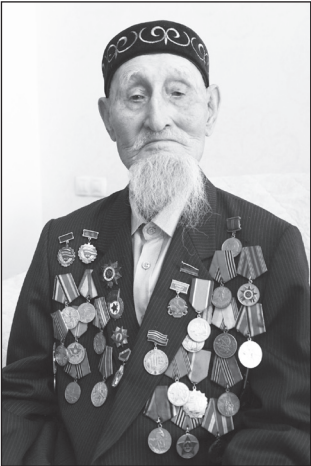
Сын есім сұрағы			Хим. элемент	Табиғи емес	Спорт төрешісі				... Сал-вакaso-ва (әнші)				Орында (син.)				
Төрт түліктің бірі	Сұйық дәрі		... сілкінісі		Бренди	Косметикалық зат		Карта ойыны		"Сүйек қабығы"			Перу астанасы	Үй бөлігі		Мәлім (син)	Төмен (син)
Бөгде			Ынжық (син)		Пекин перісі	... , ма-лик, шарик				"... де-сем ти-мейді"		Шам түрі	Бас нота		Ата		
	... Хайям	Сана (син)			Мотоцикл маркасы	Ауыл сыйлы-сы	... Андже-лес	Серт (син)	Жыл аты							"...-на"	
	Жүдө	"... ру-лем"			Тарты-су (син.)				Тік ұшақ марка-сы		Жұмаділов (жазушы)					Туша	
			... да-рия		Белес (син)	... ха-лайық	Тым (син)	Өмірзақова				Бағла-нова					
	... жүрек (сери-ал)	Сән үлгісі (орыс)			... Тур-ман			... Кап-рио (актер)		Кір (син)		Ойын бөлімі (орыс)	Бар...? Сұрау-лық шылау	Сағым	... , -ше		
			Катар астана-сы		Тор (син)		Му... (көппит)		Тыныс жолы ауруы						Тәжіу-тов	Қазақы өлшем	
... оқушы	Скрип-ка ше-бері	1-ші орыс көлігі		Түтін (син)	Ким ... Сен	Көне пагон	Қыз бұйымы	... де Жа-нейро	2-ші нота	Сұмпай-ы	Ұсақ (син)				Күрсак		
	... есім			Кір жуу ұнтағы	... Бай-зақов			Қас бояуы			Ұшақ марка-сы		Грек құдайы		... таймс газеті	Пөк түс	
			... Ши Мин		Кондоли-за ... (АҚШ бұрынғы хатшысы)			... мен тер (роман)	Ауру түрі	Соңғы нота			Шай атауы				
	Мұфти				...стан кемпір	Кем (син)	Қыс көркі	Таз				Тік ұшақ марка-сы		Ва-шинг-тон			
	Араби-ка	4-ші нота	Үлес	Жер бедері				Армян қаласы			Ке-менің бөлігі	Жүйрік жануар	Ислам			Өуен	
			Қулық	Қатты ашу			Ток емес	Сұрақ		Жылқы жасы			Сынып (орыс-ша)	Тағам (син)			
Сан					Өкелме (ант)	Парсы патша-сы		Иба (син)	Қама-жай			Тышқан үйі		Корей ақыны		Кіші бауыр	
Ағыл-...	Ресей ұлты	Қамыс			Бор (син)		Мысыр кун құдайы			Сақал-...	Өзен				Босқа берген-ше досқа ...	Көпшілік (син)	
					Ким ... Дук		Шөже	Грек әрпі		Италия автосы					Усама ... Лад-ден		
Ынғай (син)			Гектар (қысқ)		... тұрман		Сөле-метсіз ...? Ба, ...		Зым-...	Жак ... Кусто		... Лис-тьев (журн-т)	Бомба	Дауа (син)		Жүздің жарты-сы	
Үнді-лік сиқыр-шы	Жа-ратқан ...	Би қадамы	Кошо-лек (қаз)	Шын (син)	Шаруа (син)	Қатар (син)			Буы-лым	Күш, қуат		Жылу (син)				Қазақы өлшем	Күйеу анасы
		...-бері				Түрік тағамы	Шығу тегі		... Сина						Бұзақы (син)	Крис ... (әнші)	Авто-мат белгісі
		Түк жоқ				Шуақ (син)			"... адам-ның арқауы"				Алма (ант)	Қоқыс салғыш (орыс)			
	Қырғыз қаласы	Ішкен адам			Алматы сауда үйі			Неміс сазгері			Бор				Ниамей		
Сүйін-бай әкесі	Қырғыз-зна жыр		Танк марка-сы	Сөну (син)	Қалың шөп	Түйе-табан	Радио арна		Теле-арна	Африка өзені	Қала (көне)	Джет ...		Әлеп (син)	Әшекей	Ауыз-дың асты	Мал азығы
			Араб әрпі	Түйе майы				Сұрау-лық шылау	Бала			Нас (син)	Аргон			Жинап ал	
Мекен (син)		Та, ...		Қонжық анасы			Салмақ			Ұшақ марка-сы			Прави-ла (қаз)				
Оқоп (қаз)		Киімді бүтіндеу				... -селк				Еріген қар			Орман		Италия астана-сы		

КӨҢІЛ АЙТУ

ЖЕҢІС КҮНІ МЕЙРАМЫНА ЖЕТПЕЙ, АҚҚАН ЖҰЛДЫЗДАЙ КЕТЕ БАРҒАН ЖАҚАН СЕЙСЕБАЕВТЫҢ ОТБАСЫ МЕН ЖАҚЫНДАРЫНА ҚАЙҒЫРА КӨҢІЛ АЙТАМЫЗ!

Екінші дүниежүзілік соғыс ардагерінің өмірден өтуі баршамыз үшін ауыр қаза. Ол өз ғұмырын Отан үшін сарп етіп, бейбіт өмірдің бастауына айналды. Ерен ерлігі мен қажырлы еңбегі Жетісу жұртының жадынан ешқашан ұмытылмайды. Батырдың есімі – халқымыздың жүрегінде мәңгілікке сақталады. Соғыста ерлік көрсеткен аталардың рухына мәңгілік тағзым етіп, шексіз алғысымызды білдіреміз.

Жақан Сейсебаевтың Жеңістің 80 жылдық мерекесін көрмегені өкінішті-ақ! Ауыр қайғыларыңызға ортақпыз. Жаратқан ием атаның жанын жәннаттан етсін, артында қалған ұрпағына амандық, сабыр берсін.

5 мамырға қараған күні 64 жасында мәңгілік мекеніне аттанған

ҚАМБАРОВ Нұрлан Мұхтарұлының отбасына, туған-туыстарына қайғысына ортақтаса отырып көңіл айтамыз.

Ақжарқын мінезімен, сыпайы мәдениеттілігімен төңірегіне жақсылық жасап жүретін Мұхтарұлы Нұрлан Талдықорған облыстық телерадиокомитетінде бас инженер, одан кейін 28 жыл бойы Талдықорған сервистік-технологиялық колледжінде ұстаздық қызмет атқарып зейнетке шыққанмен, қол қусырып отырмайтын еңбекқорлығымен «Эль-Кам» компаниясында қызмет атқарып жүрді. Ұстаздық қызметте оқушылардың компьютерлік сауаттылығын арттыруда жемісті еңбек етті. Өмір бойы адал еңбек етіп, абыройлы қызмет атқарған ол артында оң істерінің жемісін қалдырды. Ардақты азаматтың жарқын бейнесі әрдайым жадымызда сақталады. Иманы салауат болсын!

Талдықорған облыстық телерадио ұжымындағы әріптестері.

Тарату аумағы: Қазақстан Республикасы

Құрылтайшы: Ырым КЕНЕНБАЙ

Баспахана директоры
Бақберген ТУКИБАЕВ

Бас редактор
Баян ТАҢАТАРОВА

Редакция алқасы:

Талшын ИЕМБЕРДИЕВА – тілші
Гүлнұр БАЙМҰХАН – тілші
Зарина БЫЖЫБЕК – корректор-журналист

Меншік иесі
"АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ

Кезекші редактор: Т. ИЕМБЕРДИЕВА

Алатау

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп, № 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Оффсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru
Сайты: alatau_gazeti

Газет 07.08.2000 жылдан бастап қазақ және орыс тілдерінде аптасына бір рет - жұма күні шығады.

Таралымы 2700
Тапсырыс № 490

Индекс 15534